

Condor Rapporten 1005



Hamont-Achel, Heideveld Archeologienota

T. Deville en S. Houbrechts



1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	3
2. Colofon	5
3. Beschrijvend gedeelte	6
3.1. Administratieve gegevens	6
3.2. Verstoorde zones	9
3.3. Archeologische voorkennis	9
3.4. Onderzoekopdracht	9
3.5. Randvoorwaarden	11
3.6. Geplande werken	11
4. Landschappelijke ontwikkeling	14
4.1. Ligging	14
4.2. Algemeen	17
4.3. Geologie, geomorfologie en bodem	17
4.4. Historische situatie en ligging	27
4.5. Erfgoedwaarden en archeologische vindplaatsen	44
5. Synthese	51
5.1. Archeologisch verwachtingspatroon	51
5.1.1. Landschappelijke synthese t.b.v. het verwachtingspatroon.....	51
5.1.2. Potentieel voor steentijd artefactensites.....	52
5.1.3. Potentieel voor (proto-)historische sites	52
5.2. Afweging verder onderzoek	53
5.3. Beantwoording onderzoeksvragen	56
6. Samenvatting	58
7. Bibliografie	60
Uitgegeven bronnen	60

Digitale bronnen.....	60
8. Lijst met gebruikte dateringen.....	62

Bijlagen:

- | | |
|------------|----------------------------------|
| Bijlage 1: | Plannenlijst |
| Bijlage 2: | Plannen toekomstige ontwikkeling |

2. Colofon

Condor Rapporten 1005
Heideveld te Hamont – Gemeente Hamont-Achel
Archeologienota

ISSN-nummer: 2034-6387

Auteurs: T. Deville en S. Houbrechts
Foto's en tekeningen: Condor Archaeological Research bvba, tenzij anders vermeld

Condor Archaeological Research, Hasselt, maart 2026.

Condor Archaeological Research bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgevers. Voor alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Indien u gebruik wenst te maken van enig materiaal gelieve hiervoor ons te contacteren via info@condorarch.be



Condor Archaeological Research BVBA

Trichterheideweg 11 bus 0.11

3500 Hasselt

Tel 0032 (0)498 59 38 89

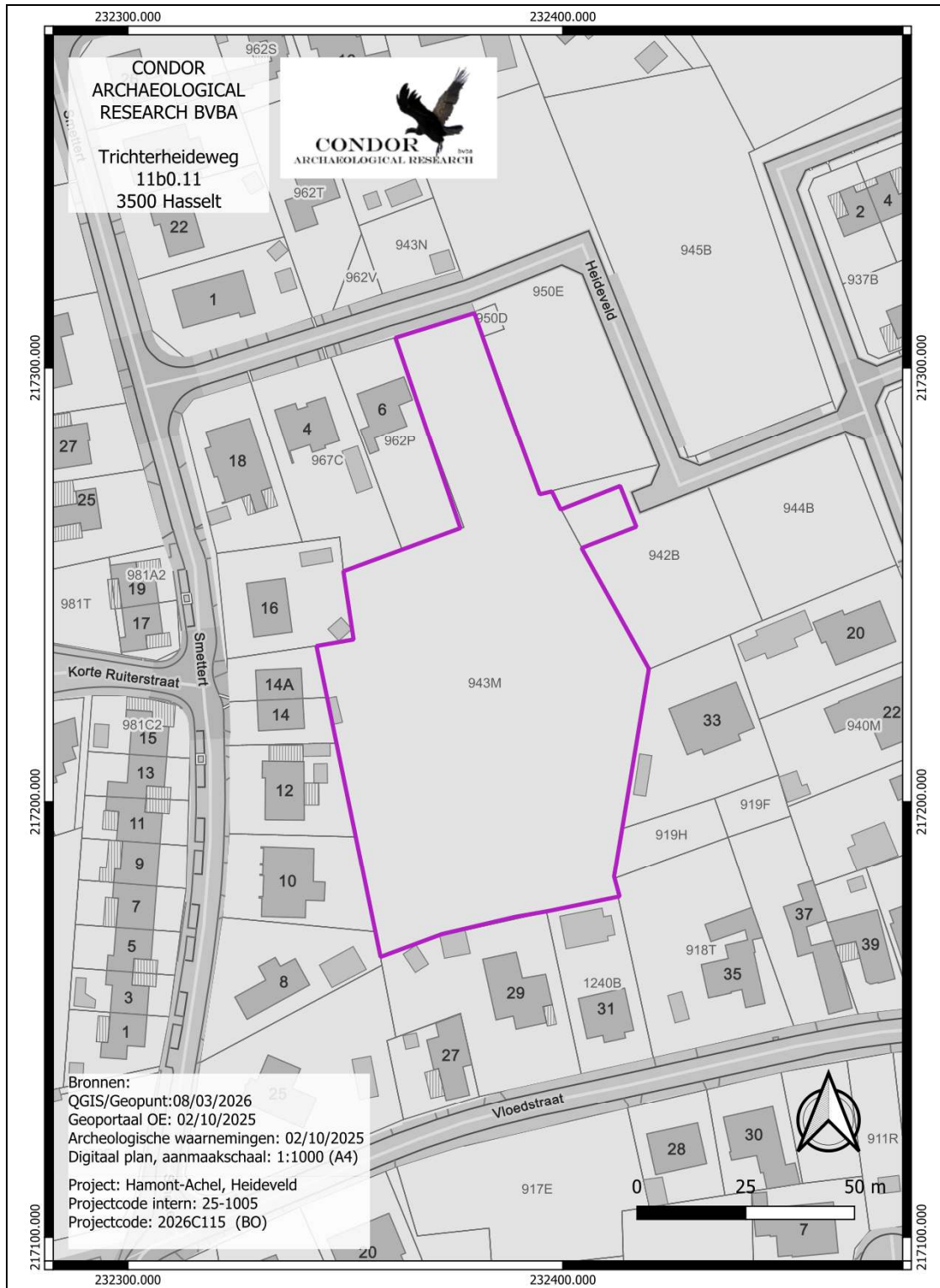
E-mail: info@condorarch.be

www.archeologienota.com

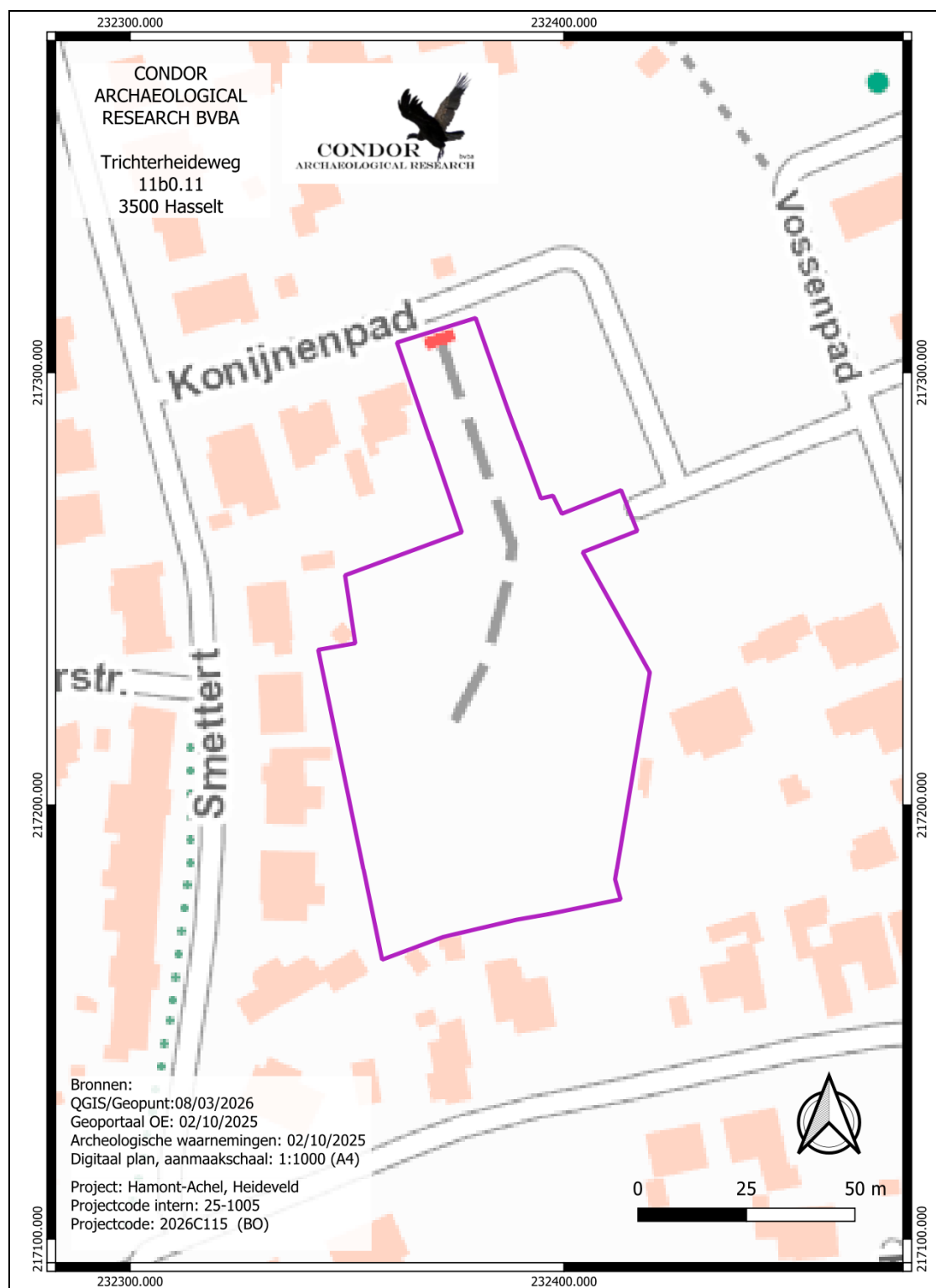
3. Beschrijvend gedeelte

3.1. Administratieve gegevens

Projectcode	2026C115
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Naam en erkennings-nummer erkend archeoloog	Condor Archaeological Research bvba (OE/ERK/Archeoloog/2016/0107), Trichterheideweg 11 bus 0.11, 3500 HASSELT
Interne actoren en specialisten	Deville Tom, erkend archeoloog (OE/ERK/Archeoloog/2016/0108) Houbrechts Sara, archeoloog/GIS-specialist
Extern wetenschappelijk advies	
Provincie	Limburg
Gemeente	Hamont-Achel
Deelgemeente	Hamont
Plaats	Heideveld
Toponiem	
Bounding Box	X: 232343.31 Y: 217164.16 X: 232419.78 Y: 217312.58
Kadastrale gegevens	Gemeente: Hamont-Achel Afdeling: Hamont Sectie: A Nrs.: 943M, 942B
Kaartblad	/
Kadasterkaart	



Topografische kaart



Datum uitvoering	08/03/2026 tot en met 13/03/2026
Thesaurus	Bureauonderzoek, eolische processen, alluviale processen, kaartstudie, midden ijzertijd

3.2. Verstoorde zones

Vandaag de dag is het plangebied onbebouwd. Tussen 2022 en 2023 werd een villa, die zich op het terrein bevond, gesloopt. Er zijn geen gegevens gekend over de funderingswijze van deze villa.

3.3. Archeologische voorkennis

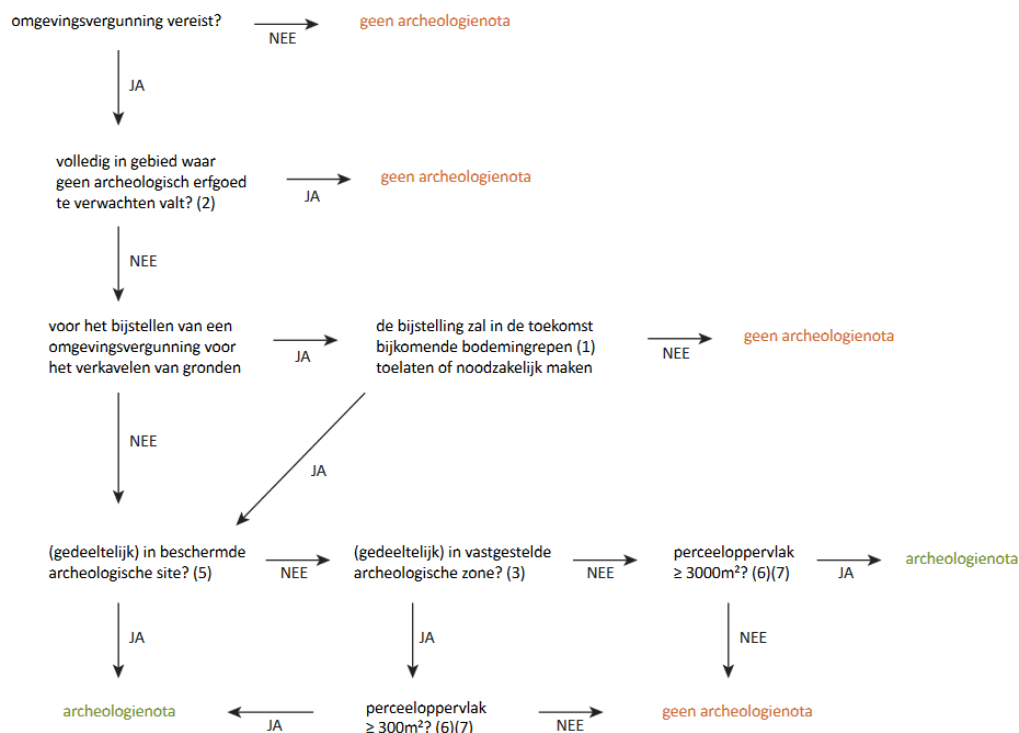
Het uiterste oostelijke uiteinde van het plangebied ligt binnen de contouren van een archeologienota en binnen de contouren van een archeologisch vooronderzoek dat daarop volgde. We bespreken die resultaten verder in dit rapport.

3.4. Onderzoeksopdracht

De wetgeving met betrekking tot archeologie omvat zowel het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 als het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014, evenals alle latere wijzigingen die voor archeologie in werking zijn getreden sinds juni 2016.

Een ter akte genomen nota dient verplicht bijgevoegd te worden bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een verkaveling indien het resultaat uit onderstaande beslissingsboom positief is:

Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden



Afbeelding 3.4.1: Stroomschema archeologie bij sverkavelingsaanvragen.

Op basis van Artikel 5.4.2. van het Onroerend Erfgoeddecreet wordt, gezien het perceel groter is dan 3000 m² bij de omgevingsvergunningaanvraag een bekrachtigde archeologienota gevoegd.

Het archeologisch bureauonderzoek heeft als doel om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de aan-of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken, de bewaringstoestand en de wetenschappelijke waarde ervan en zijn relatie met het landschap. Verder wordt een beschrijving gemaakt van de geplande werken waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd, van de uitvoeringswijze van deze werken en van de potentiële impact van deze werken op het bodemarchief.¹

Het onderzoeksgebied is gelegen in een zone met een lage densiteit aan bebouwing.

Volgende onderzoeksvragen dienen tijdens het bureauonderzoek behandeld te worden:

¹ CGP 2019, p. 49

- Wat is het archeologisch potentieel binnen de grenzen van het plangebied.
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk?

3.5. Randvoorwaarden

Er zijn geen randvoorwaarden van toepassing voor dit plangebied.

3.6. Geplande werken

Het 6770 m² grote plangebied wordt in de toekomst opgedeeld 15 loten. De loten A (140 m²) en 14 (909 m²) worden voorzien als openbaar domein. De weg Heideveld wordt hier doorgetrokken. Deze weg zal worden afgewerkt met een KW-verharding. De aanzetdiepte hiervan is nog niet bekend, maar zal waarschijnlijk 50 à 60 cm bedragen. Onder de weg wordt een gescheiden rioleringsstelsel voorzien. De details daarvan zijn momenteel nog niet uitgewerkt, we gaan momenteel uit van een metersdiepe verstoring.

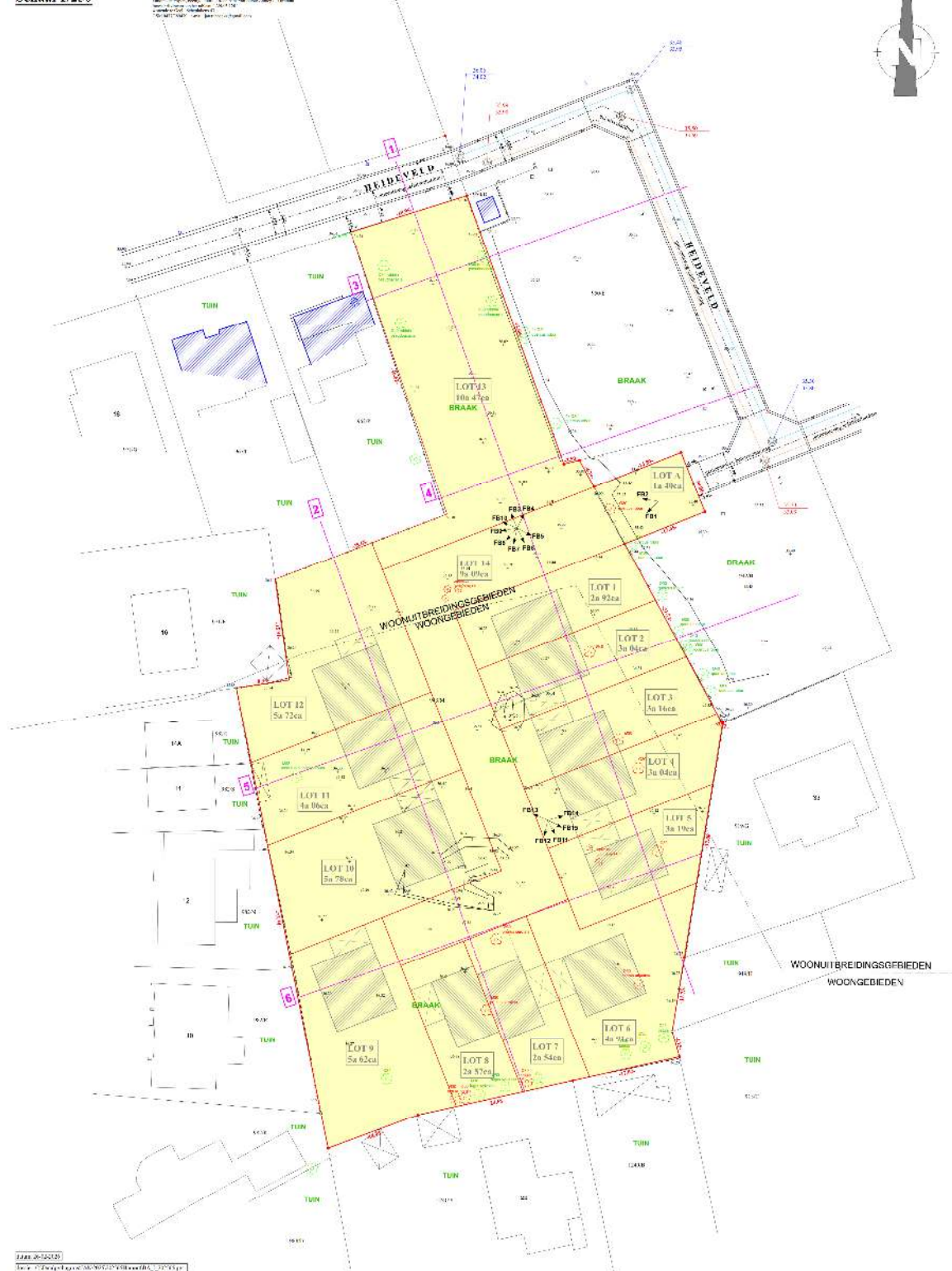
Aan weerszijde van de nieuwe wegenis zijn 13 loten voorzien voor woningbouw. Met uitzondering van drie loten (loten 6, 9 en 10), wordt overal halfopen gebouwd. Met uitzondering van de vier loten aan de zuidzijde van de ontwikkeling is de voorgevel overal voorzien op 5 m van de rooilijn. De voorgevelbreedte bedraagt 7 tot 11 m. De bouwdiepte bedraagt 11 m.

Er is momenteel niet geweten of de woningen worden gebouwd op een gewapende vloerplaat, voorzien wordt van een kruipkelder, dan wel een volwaardig keldervolume krijgt. Om die reden wordt er uit gegaan van een worst-case scenario.

INPLANTINGSPLAN BOMEN

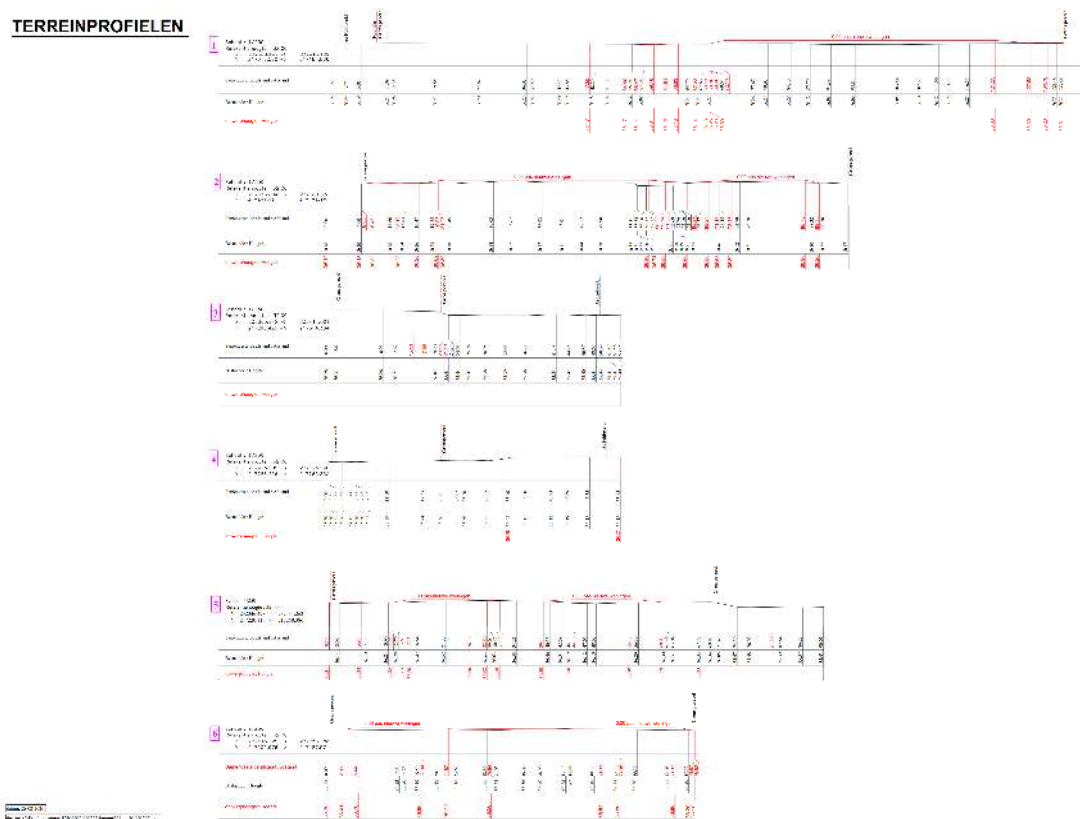
Hamont-Achel 1ste Afdeling (Hamont) Sectie A nrs. 943/M en 942/B

Schaal 1/250



Afbeelding 3.6.1: Inplantingsplan nieuwe toestand.

TERREINPROFIELEN



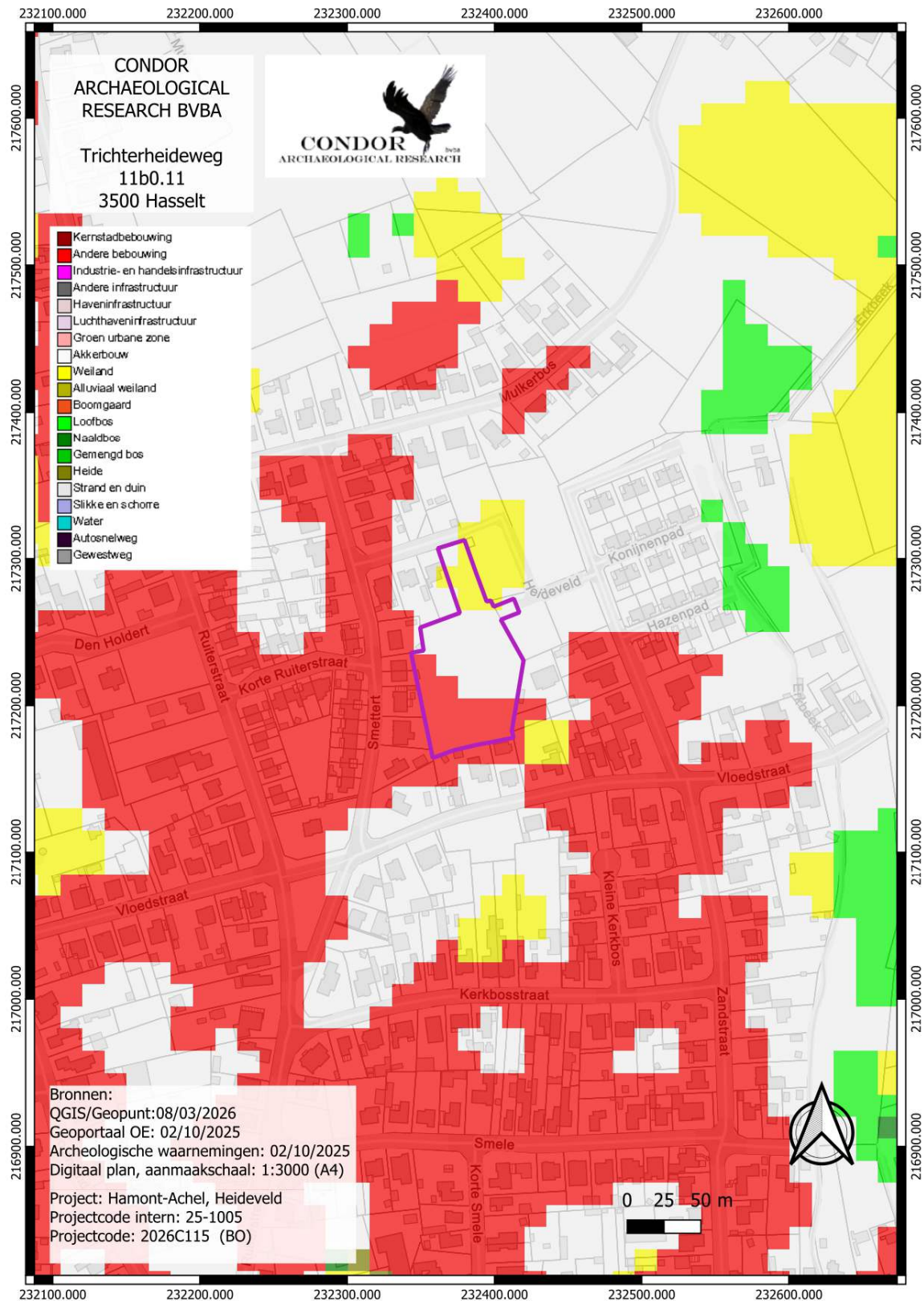
Afbeelding 3.6.2: Terreinsnedes.

4. Landschappelijke ontwikkeling

4.1. Ligging

Volgens de bodemgebruiksk kaart uit 2001 zien we dat binnen het plangebied akkerland (*afbeelding 4.1.1, kleurcode wit*), bebouwing (*afbeelding 4.1.1, kleurcode rood*) en weiland (*afbeelding 4.1.1, kleurcode geel*) voorkomt. Daarnaast herkennen we op de kaartuitsnede nog loofbos (*afbeelding 4.1.1, kleurcode groen*).

Volgens de traditionele landschappenkaart ligt het plangebied binnen de vlakte van Bocholt (*afbeelding 4.1.2, kleurcode roze*).



Afbeelding 4.1.1: Bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



Abbeelding 4.1.2.: Traditionele landschapskaart met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

4.2. Algemeen

De ligging van archeologische vindplaatsen relateert in hoge mate aan het natuurlijk landschap waarin deze zich bevinden. Het huidige landschap is hierbij intussen het resultaat van een lange en complexe ontwikkeling.

Belangrijke fysische variabelen zijn: de geologie, de geomorfologie, de bodemgesteldheid en de hydrologie. Op basis hiervan kunnen uitspraken worden gedaan over de landschapsgenese, de bodemopbouw, de ligging en stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische vindplaatsen kunnen zijn ingebed. Tevens is van belang het grondgebruik in het heden en verleden te inventariseren.

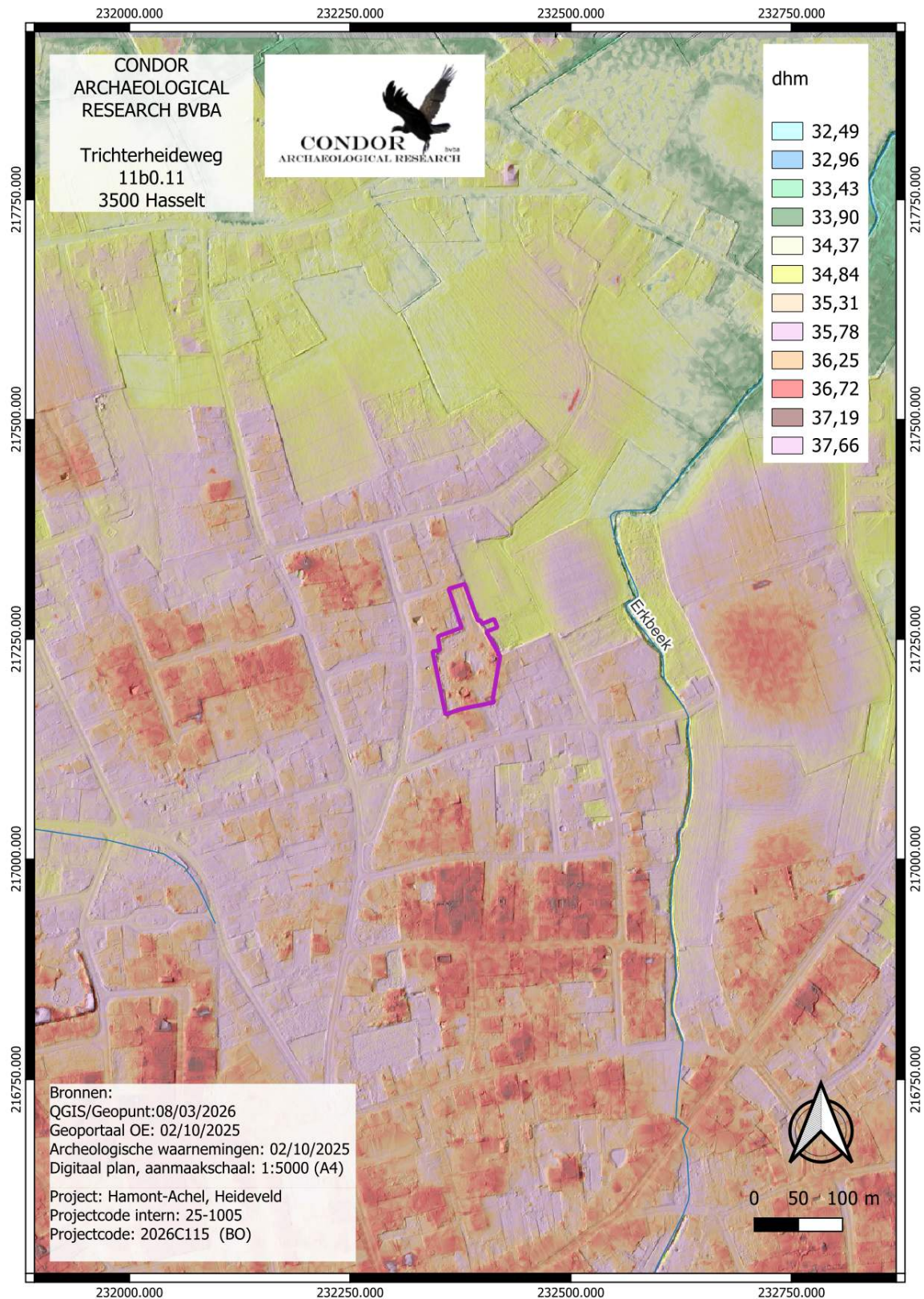
Bovenstaande elementen zijn gewichtige uitgangspunten om gefundeerde uitspraken te kunnen doen over het archeologische verwachtingspatroon (zie *infra*).

4.3. Geologie, geomorfologie en bodem

Op de uitsnede van het Digitaal HoogteModel (DHM, *afbeelding 4.3.1*) zien we hoe het landschap in noordoostelijke richting af helt. De helling gebeurt als het ware in trappen en het plangebied ligt aan de bovenzijde van zo een trap, nabij een steilrand. De rand heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie. De ligging en oriëntatie ligt in het verlengde van de Feldbissbreuk die op de Breukenkaart zowel ten zuidoosten als ten noordwesten, buiten de huidige kaartuitsnede wordt weergegeven.

De Erkbeek heeft zich in het landschap ingesneden. En loop van zuid naar noordoost doorheen de kaartuitsnede.

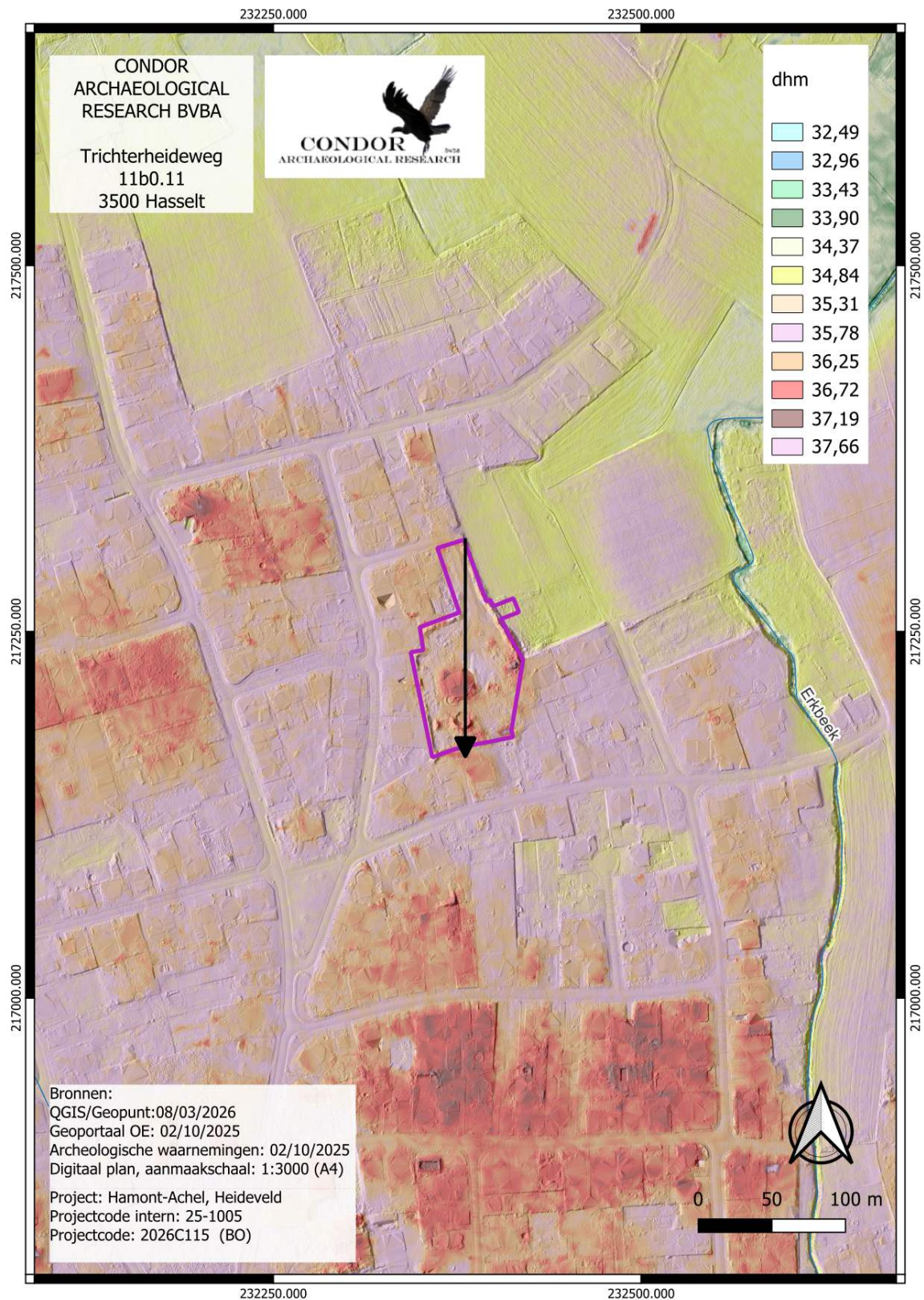
In de omgeving kunnen we verschillende antropogene elementen herkennen. Het oostelijke uiteinde ligt binnen een afgraving. De oostgrens van het plangebied ligt op een steilrand. Ook ten noordwesten van het plangebied kunnen we zo een steilrand herkennen.

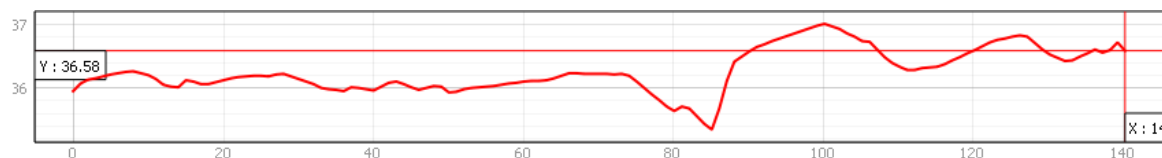


Afbeelding 4.3.1: Digitaal HoogteModel van de wijde omgeving van het onderzoeksgebied (paarse kader).

Overheen het plangebied is er een hoogteprofiel genomen (afbeelding 4.3.3), van noord naar zuid. Binnen de noordelijke helft zien we dat het maaiveldniveau betrekkelijk vlak is net

boven 36 m +TAW. Ter hoogte van de voormalige villa zit het maaiveldniveau gemiddeld op 36.6 m +TAW.





Afbeelding 4.3.2: Hoogtelijn doorheen het landschap van noord naar zuid. Het plangebied wordt aangegeven met de paarse kader.

Volgens de Tertiair geologische kaart (*afbeelding 4.3.3*) komt binnen de diepere ondergrond van het plangebied de Kiezeloölietformatie voor. De Kiezeloölietformatie bestaat uit vijf leden, Het lid van Jagersborg, de Brunssum I Klei, het Zand van Pey, de Brunssum II klei en het Zand van Waybach. De dikte van de leden varieert sterk van locatie tot locatie.

De afzettingen bestaan vooral uit afzettingen van de Rijn voordat deze een verbinding had met het Alpeengebied. Dit verklaart de witte kleur van de zanden en de overwegend stabiele zware mineraalinhoud. De afzettingen zijn afgezet in de depressie van de Roerdalslenk en dit tussen het Tortonien (10 Ma Bp) en het Tiglien (2 Ma BP). Waarschijnlijk zijn de afzettingen gelijktijdig aan deze van de Formatie van Mol ontstaan.



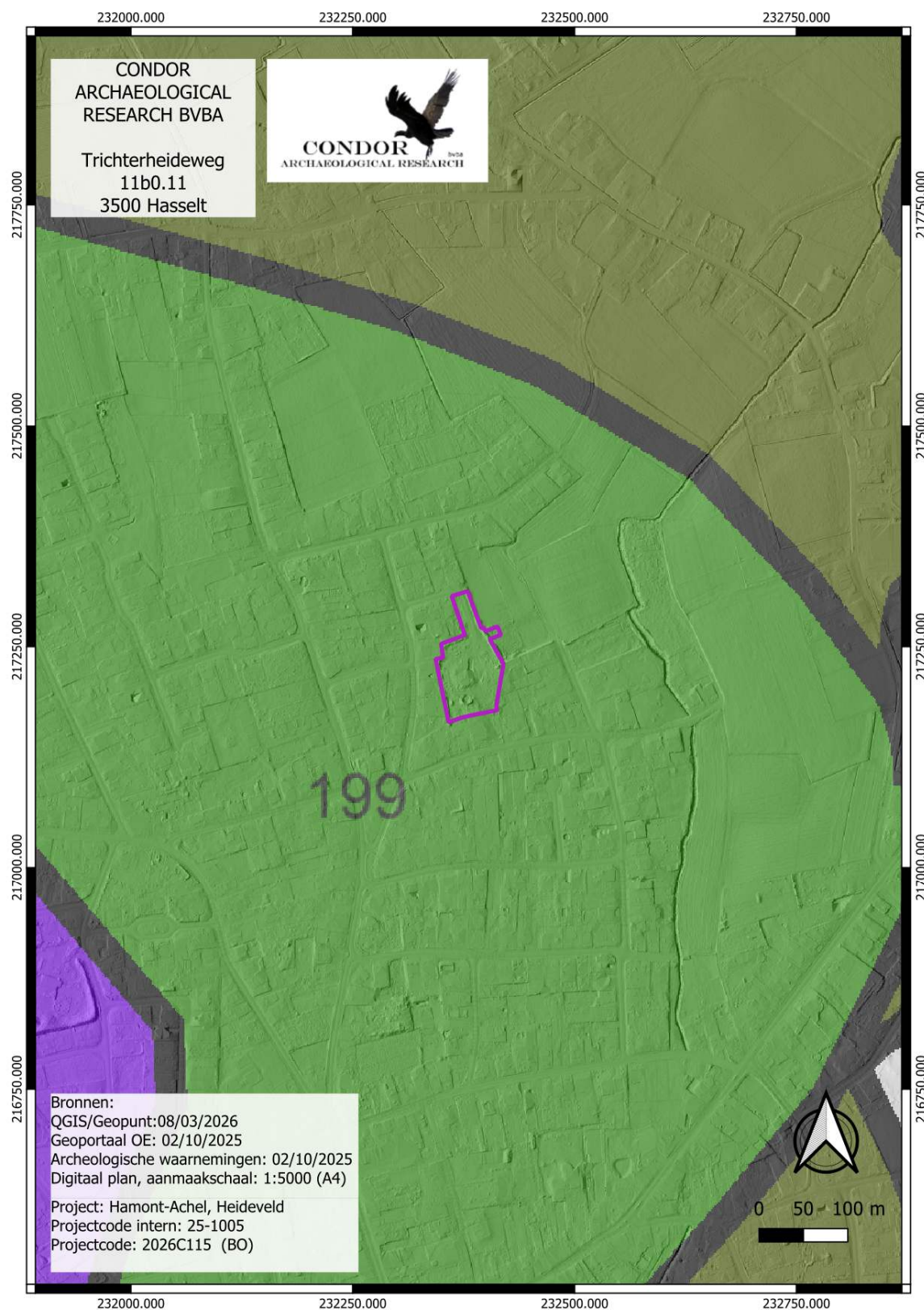
Abbeelding 4.3.3: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

Volgens de Quartair geologische kaart² (*afbeelding 4.3.4*) komen vanaf het maaiveldniveau afzettingen voor die behoren tot de Formatie van Wildert. In het Weichseliaan (115000-15000 jaar geleden) zorgde de nabijheid van de ijskap en de daarmee samenhangende lage zeespiegelstand ervoor dat zand en silt uit het Noordzeebekken en lokale rivierbeddingen kon worden opgestoven dat door wind in zuidoostelijke richting werd geblazen. De grovere zandfractie afzettingen werd het eerst afgezet waardoor grote delen van Nederland en het noorden van Vlaanderen zandige afzettingen kennen terwijl verder zuidelijk fijnere lemen werden afgezet, namelijk leemafzettingen. Deze zogenaamde dekzandafzettingen die door hun eolische karakter goed gesorteerd zijn en gerolde korrels kent, behoren tot de Formatie van Wildert. Het dekzand bestaat uit geel en geelgrijs vrij goed gesorteerd zwaklemig kwartshoudend zand. Sporadisch grindhoudend, waarschijnlijk door cryoturbatie van onderliggende grindrijke afzettingen. Soms wordt aan de basis een keienlaag aangetroffen. Bezit regelmatig een zwakke gelaagdheid die zich manifesteert door een minieme korrelgrootte-variatie op cm-schaal. Deze zanden zijn doorgaans fijner dan de fluviatiele en herwerkte zanden, beter gekalibreerd en bezitten een typische gele kleur. Het verschil met duinzanden ligt in de geomorfologische positie (typische positief reliëf bij duinzand) en in het leemgehalte (afwezig bij duinafzettingen). De formatie is essentieel allochtoon en omvat de dekzanden in het noorden en noordoosten van België.

Deze afzettingen komen voor bovenop grofzandige tot kleiige afzettingen van lacustro-eolische dan wel fluvio-lacustirene oorsprong die behoren tot het Lid van Molenbeersel A. Deze afzettingen zijn afgezet tijdens het Cromeriaan tot aan het Saaliaan.

Hieronder komen herwerkte Maas- en Rijnafzettingen voor die afwisselen met ouder dekzand. Hieronder situeren zich Lommelzanden, Hamont kleien en Bocholt zanden.

² Frederickx, 1996.



Abbeelding 4.3.4: *Qurtairgeologische kaart van het plangebied (paarse kader) en omgeving.*

OB: *bebouwde zones*

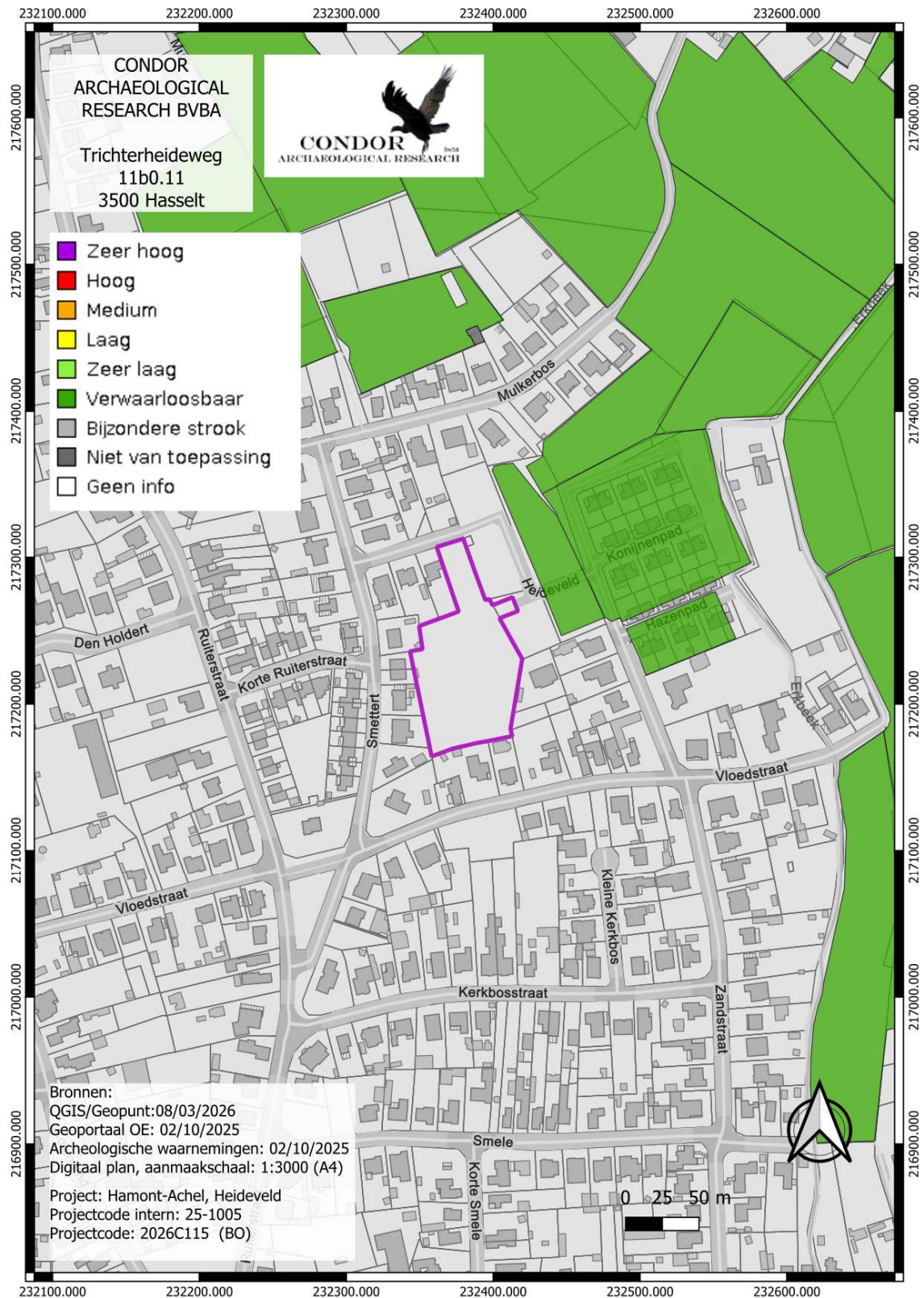
Zam: *Zeer droge zandgronden met diepe antropogene humus A-horizont.*

Het antropogeen humushoudende en donkergrijze plaggendek is dikker dan 60 cm. Onder het plaggendek komt een begraven profiel voor, meestal een podzol of een verbrokkelde textuur B-horizont. Roestverschijnselen beginnen op meer dan 120 cm.

Zdp(o): *Matig natte zandbodems zonder profielontwikkeling.*

Bodems bevat geen profielontwikkeling meer door antropogene invloeden. Roestverschijnselen komen voor tussen 40 en 60 cm.

Ter afsluiting van het aardkundig en bodemkundige deel werd de bodemerosiekaart geraadpleegd (*afbeelding 4.3.8*). Hierop zien we dat binnen het plangebied geen kartering heeft plaats gevonden. In de wijde omgeving komen verschillende percelen voor waar er sprake is van een verwaarloosbaar erosiepotentieel (*afbeelding 4.3.8, kleurcode donkergroen*).



Afbeelding 4.3.8: Potentiële bodemerosiekaart per perceel met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

4.4. Historische situatie en ligging

De oudste schrijfwijze Hamont dateert van 1257. Of Hamont een samenstellig is van hage(n) en munt, confer montem, berg, of mund, bescherming, ofwel teruggaat op hameide, omheinde plaats, of hamoth, afgesloten, respectievelijk versterkte plaats, staat niet vast. In beider geval treffen de elementen: afsluiting, verweer.

Hamont was eertijds een belangrijk handels- en nijverheidscentrum met een eigen verkoophal en marktplein. In de 14de - 15de eeuw had Hamont enige betekenis op dit vlak met een wekelijkse en een jaarmarkt (25 mei). Het economische belang van de stad verviel sterk in de tweede helft van de 16de eeuw. Om het handelsleven een nieuwe impuls te geven, voegde prinsbisschop Ernest van Beieren op 9 april 1598 er nog een tweede jaarmarkt aan toe.

Als versterkte stad bezat Hamont waarschijnlijk al vanaf de late middeleeuwen een beperkt gemeenteleger, bestaande uit schuttersgilden. Sinds de 16de eeuw bestond er, op verzoek van de Luikse prinsbisschop, een stadsmilitie of burgerwacht, de zogenaamde huislieden, die geleidelijk de plaats innamen van de schuttersgilden.

In 1388 of kort daarvoor werd in Hamont een armenhospitaal opgericht, dat in 1557 door brand werd verwoest en niet meer heropgebouwd. De augustinessen of zwartzusters van Sint-Truiden zorgden voor een stichting van een gasthuis in 1889 in de huidige Bosstraat.

In 1309 bevonden zich Lombarden alhier, hetgeen ongetwijfeld in verband dient te worden gebracht met de handel tussen de Noord-Brabantse steden en Hamont. In 1401 nam de prinsbisschop van Luik, naar aanleiding van een grensgeschil tussen enerzijds Hamont, Achel en Sint-Huibrechts-Lille en anderzijds Over- en Neerpelt, gelijktijdig de stad Hamont en de burcht van Grevenbroek in, waarna het land van Grevenbroek een Loons leen werd. Zoals gezegd, kocht in 1585 de prinsbisschop van Luik de heerlijkheid Grevenbroek in volle eigendom aan. Sindsdien kreeg Hamont meer invloed. In 1634, 1655 en 1818 waren er verdere conflicten met naburige gemeenten. In 1493, 1557, 1654 en 1756 verwoestten branden grote delen van het centrum, in 1756 ongeveer de helft der stad, waaronder de Budelpoort en de toenmalige pastorie, terwijl in 1599-1600, 1642, 1654, 1677-78, geheel de 18de eeuw, onder meer in 1720 en 1748, herhaalde innamen en inkwartieringen door vreemde troepen heel wat schade toebrachten. De woonhuizen waren veelal opgetrokken in vakwerk en voorzien van strodaken, zodat ze een gemakkelijke prooi waren voor de vlammen. Vooral na de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) werden ze door stenen bouwsels

vervangen. Om het brandgevaar te beperken, vaardigde de overheid in de 18de eeuw verschillende ordonnanties uit. Ondertussen werden in 1654 de stadsversterkingen totaal vernield door troepen van de hertog van Lotharingen. Dit oorlogsgeweld en talrijke epidemieën, vooral tijdens de 16de - 17de eeuw, dompelden de streek in bittere armoede, hetgeen resulteerde in een grote uitwijking, vooral naar de Noordelijke Nederlanden. Mede hierdoor kwam een merkwaardige vorm van kleinhandel tot ontwikkeling, de teutenhandel, waarvan Hamont aan het eind van de 17de en vooral in de 18de - 19de eeuw uitgroeide tot een van de belangrijkste centra. In 1732 brak te Hamont mond- en klauwzeer uit. In 1779 woedde er een mollenplaag. In 1795, bij de definitieve inlijving van onze gewesten door de Fransen, verloor Hamont zijn stadstitel. Achel werd dan kantonhoofdplaats over zeven gemeenten, waaronder Hamont. Op 11 januari 1799 werd Hamont, waar onder meer heel wat smokkelaars, brigands en vaandelvluchtigen een toevlucht hadden gezocht, door Fransen omsingeld. Door dit militaire optreden vielen verscheidene doden, werden velen gevangen genomen en werden wapens buitgemaakt.

Het middeleeuwse en latere uitzicht van het centrum is qua stratenpatroon vrij goed bewaard gebleven, getuige het grote langgerekte marktplein, Stad genaamd, de twee invalswegen van de Achel- en de Budelpoort en de verbindingswegen op de gedempte tweede stadswallen, die nu nog Burg en Wal heten. Tot in de 19de eeuw was Hamont een vrij geïsoleerd stadje. De afzondering was vooral te wijten aan de erbarmelijke toestand waarin de verbindingswegen verkeerden³.

Oude kaarten kunnen inzicht verschaffen over landschappelijke veranderingen. Ze kunnen ons duidelijk maken waarom bepaalde wegen lopen zoals ze lopen, wat restanten van oude verkavelingspatronen zijn en wanneer bepaalde gebieden ontgonnen zijn, ...

Het historisch gebruik van een landschap is geënt op de natuurlijke omstandigheden ter plaatse. Tot de 20^e eeuw waren namelijk de mogelijkheden beperkt om een landschap aan te passen aan het gewenste gebruik. Globaal kon het landschap ingedeeld worden in 3 landschapstypen:

1. de akkerarealen met bijbehorende bewoning;
2. de wei- en/of hooilanden;
3. de woeste gronden.

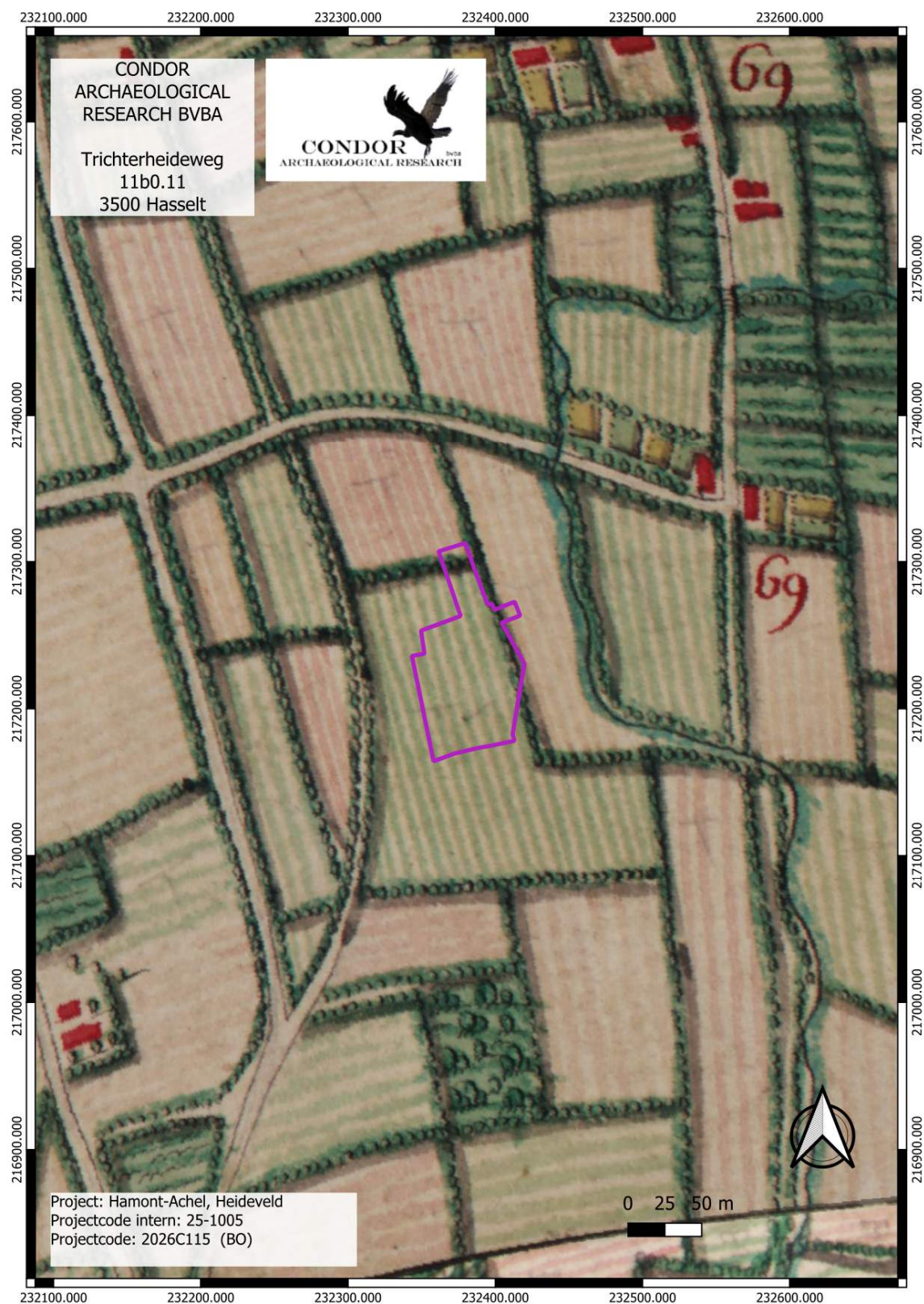
³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2026.

De akkerlanden en nederzettingen bevonden zich grotendeels op de goed ontwaterde en mineralogisch rijkere delen van het landschap. De slecht ontwaterde en mineralogisch armere delen werden ingericht als wei- en/of hooilanden.

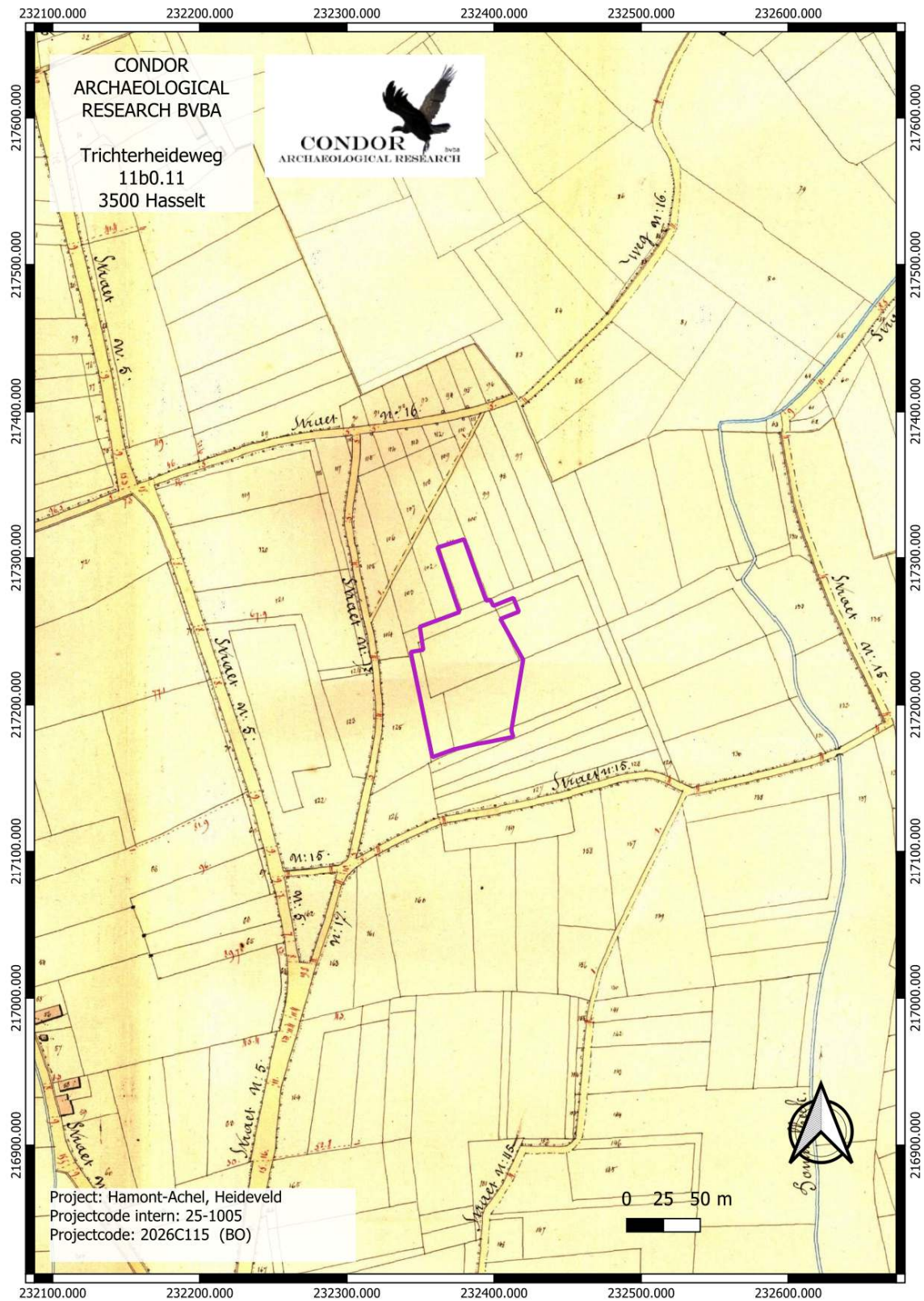
De kaart van Ferraris uit 1777 (*afbeelding 4.4.1*) is de oudste kaart die kan geraadpleegd worden voor het plangebied. Op de kaart is wat afwijking te herkennen en moet het plangebied iets verder naar het westen worden georiënteerd. Het plangebied ligt binnen akkerland. De percelen worden van elkaar gescheiden door houtwallen.

De Atlas van de Buurtwegen uit 1843-1845 (*afbeelding 4.4.2*) geeft een beter beeld op perceelsniveau. Het bodemgebruik kunnen we echter niet achterhalen. Op de kaart herkennen we de weg Smettert ten westen van het plangebied en Mulkerbos met daartussen een verbindingsweg die vandaag de dag niet langer bestaat. In de omgeving kunnen we geen bebouwing herkennen.

Op de kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 (*afbeelding 4.4.3*) is het detailniveau niet hoog waardoor deze kaart weinig kan bijbrengen ten opzichte van de voorgaande. Maar de kaart laat wel opnieuw het landgebruik zien. Het plangebied ligt deel in het bos en deels binnen akker- of weiland (centrale deel).



Afbeelding 4.4.1: Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



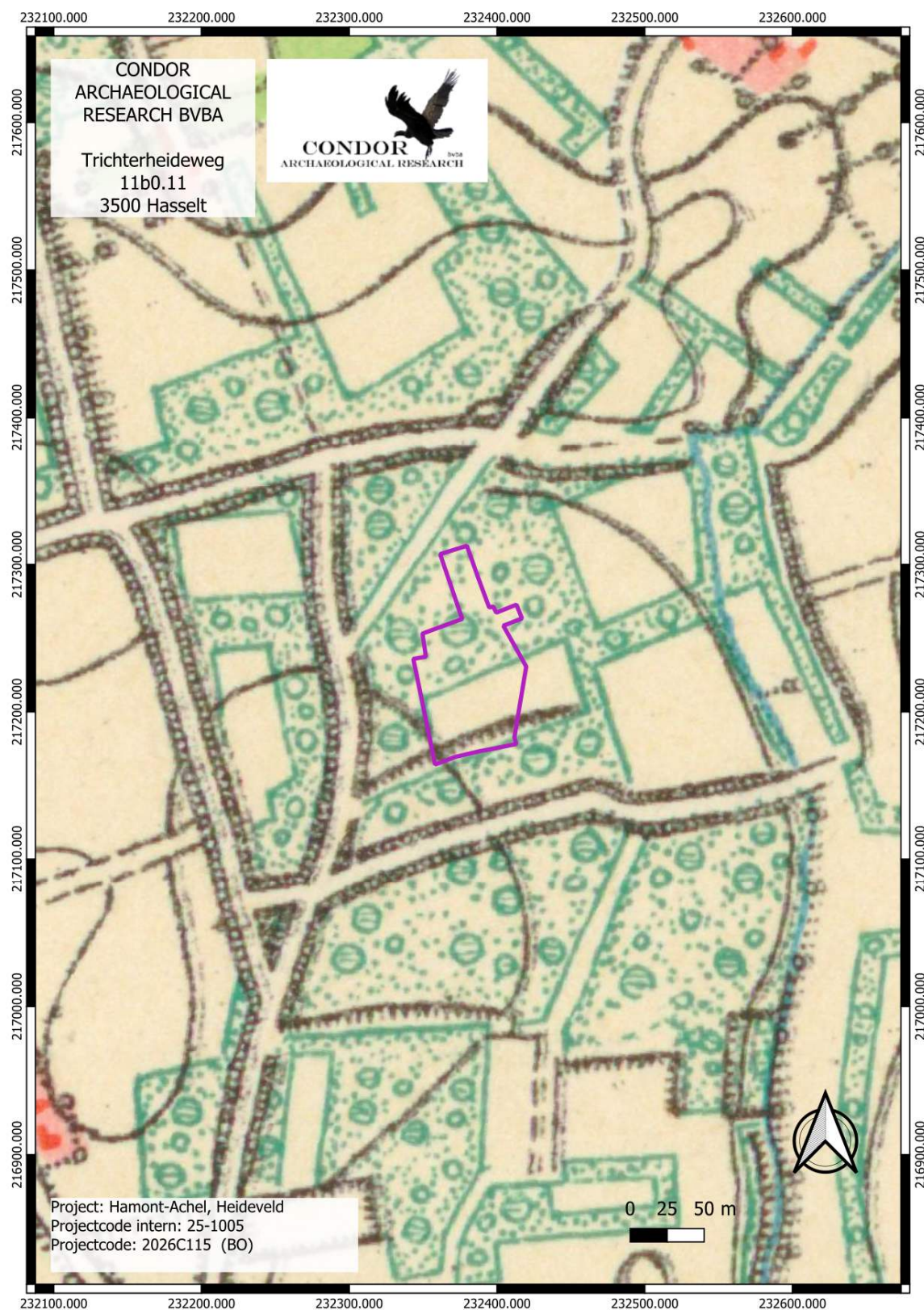
Afbeelding 4.4.2: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

Afbeelding 4.4.3: De kaart van Vandermaelen met aanduiding van het plangebied (paarse kader)..

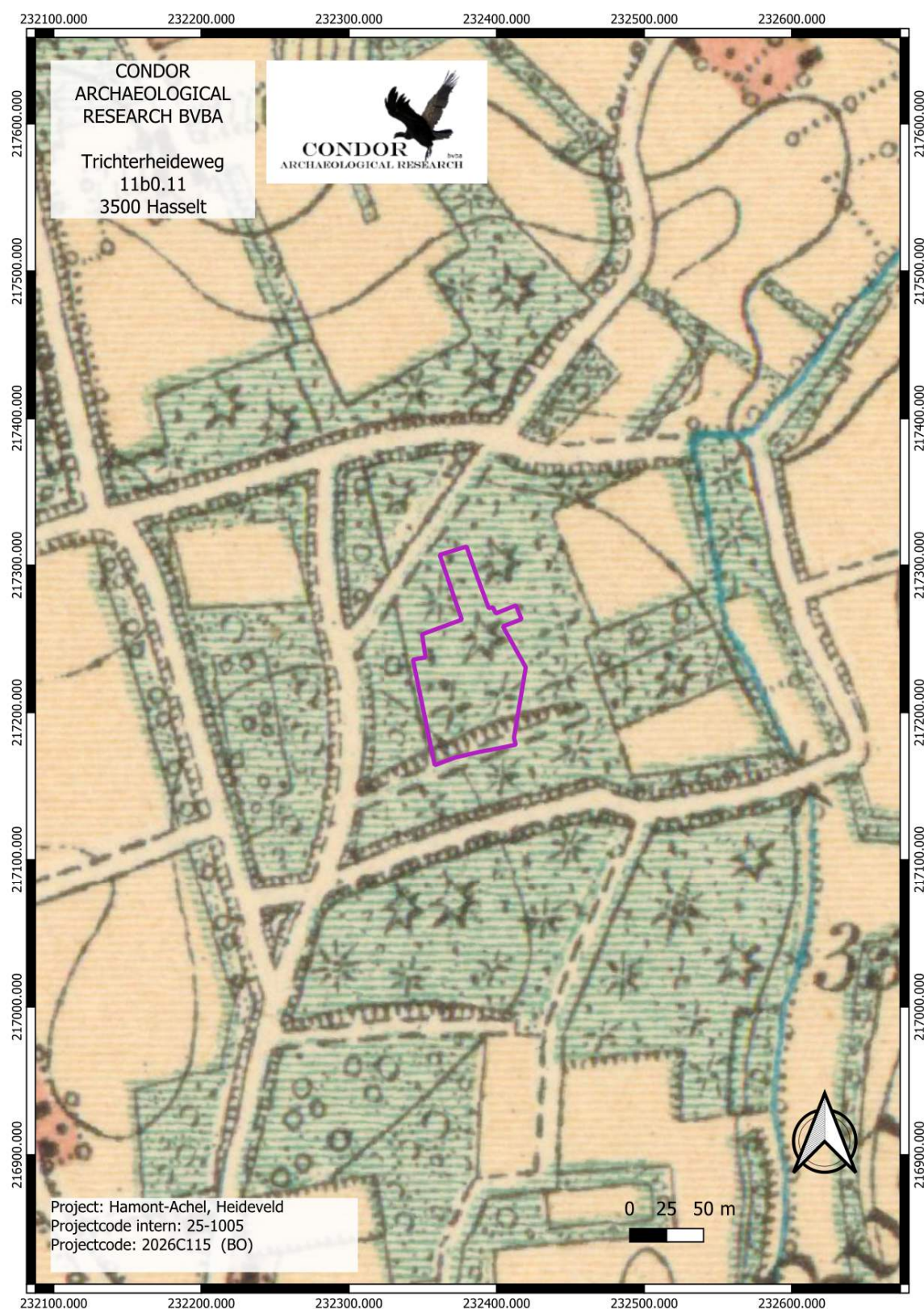
Op de topografische kaart van 1873 (*afbeelding 4.4.4*) neemt de bebossing in de omgeving alleen nog maar toe, binnen het plangebied is enkel het zuiden niet binnen bos gelegen. Qua bebouwing is de omgeving van het plangebied onbewoond. Enkel in de noordoostelijke en zuidwestelijke hoek zijn de eerste gebouwen opgetrokken. Tegen 1904 ligt alles onder bos (*afbeelding 4.4.5*). Tegen 1939 zien we een toename in de bebouwing zowel binnen als buiten het plangebied. (*afbeelding 4.4.6*). Centraal binnen het plangebied werd het bos gerooid en is er een woning opgetrokken

Voor het onderzoek werden de kaarten van “Onder de Radar” bekeken, een initiatief van de provincie Limburg in samenwerking met de UGent waarbij luchtfoto’s van verschillende verkenningsmissies werden gedigitaliseerd en beschikbaar gesteld via een online loket. Er is één foto die iets duidelijker is, namelijk foto 563 genomen op 5 augustus 1945 tijdens de Cassey Jones missie. Op de foto herkennen we een woonhuis in het zuidwesten van het plangebied. De zuidelijke helft bestaat uit landbouwpercelen. In het noorden komt nog voornamelijk bos voor.

Op de topografische kaart uit 1969 (*afbeelding 4.4.8*) is ook het laatste bos gerooid en is het hele plangebied in gebruik als weiland of akkerland. In het oosten loopt er een steilrand tot binnen het plangebied. De vraag is of de afgraving ten oosten van het plangebied oorspronkelijke groter was en later gedempt werd, dan wel of het hier om een fout op de kaart gaat.



Abbeelding 4.4.4: Topografische kaart uit 1873 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



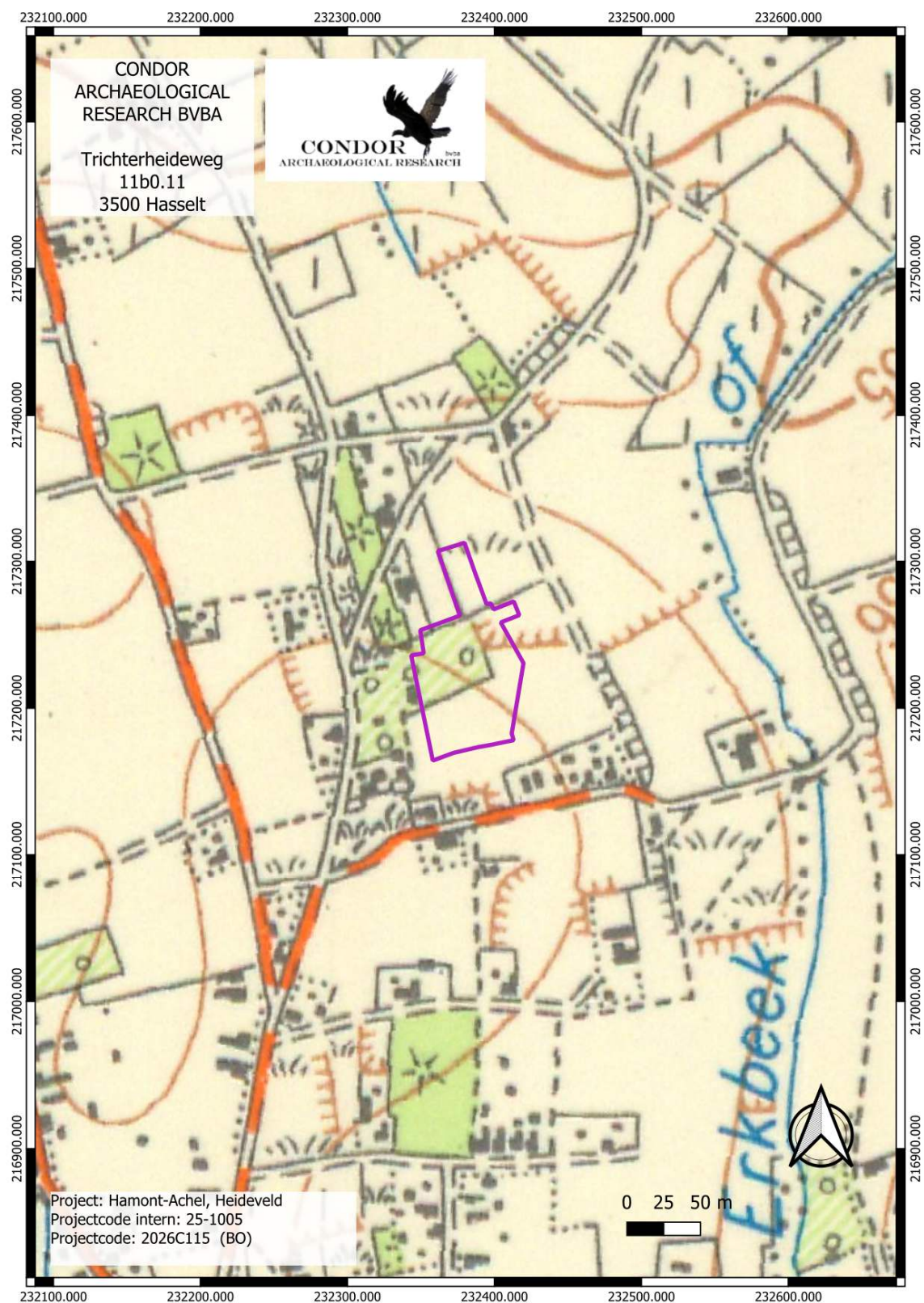
Abbeelding 4.4.5: Topografische kaart uit 1904 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



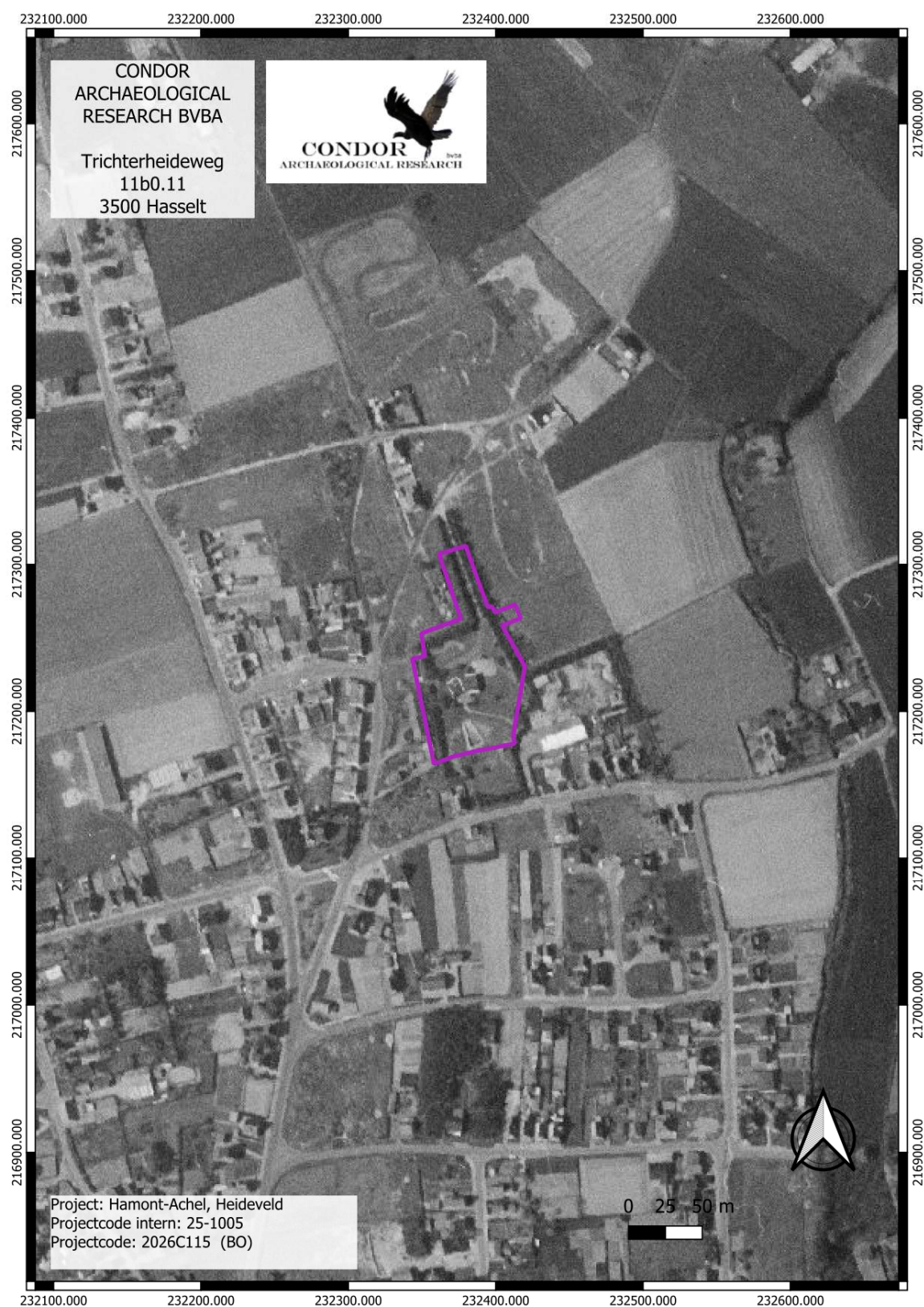
Abbeelding 4.4.6: Topografische kaart uit 1939 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



Afbeelding 4.4.7: Foto 563 van de Casey Jones missie van 5 augustus 1945 met de ruwe aanduiding van het plangebied (rode cirkel).



Afbeelding 4.4.8: Topografische kaart uit 1969 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

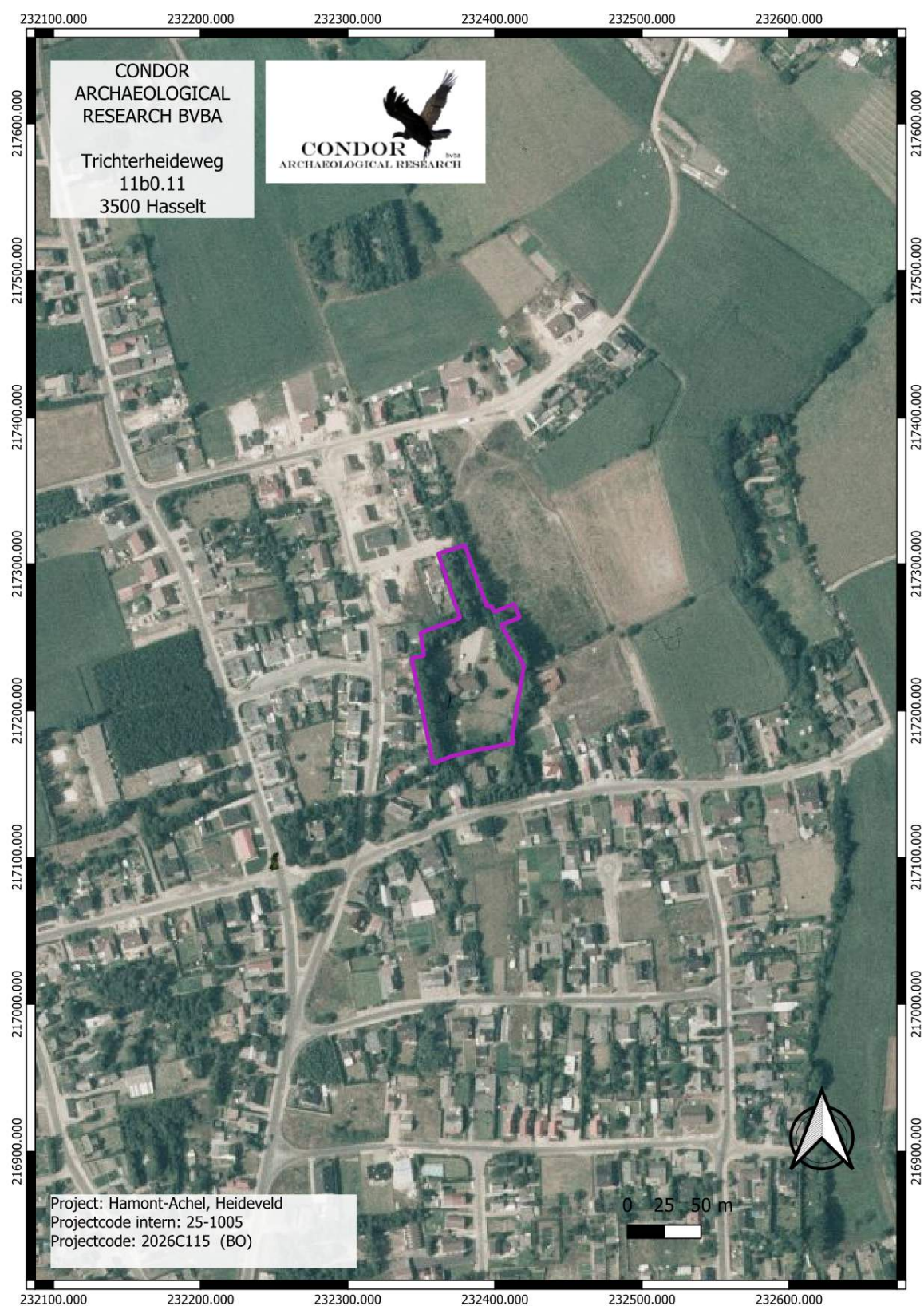


Afbeelding 4.4.9: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

Op de luchtfoto uit 1971 (afbeelding 4.4.9) zien we een explosieve toename van de bebouwing in de omgeving. Ook binnen het plangebied zien we een groot verschil met de topografische

kaart uit 1969. Zo is binnen het plangebied een villa gebouwd met en rondom rond een parktuin. De inrit situeert zich aan de noordzijde. Aan weerszijde hiervan zijn bomen aangeplant. Ten zuiden van de villa lijkt een zwembad te liggen. Op de luchtfoto uit 1986 (*afbeelding 4.4.10*) zien we opnieuw een sterke toename in de bebouwing in de omgeving. De straat tussen de Smettert en Mulkerbos bestaat niet langer, in de plaats daarvan is de straat Heideveld aangelegd. Deze loopt echter maar tot net aan het plangebied. Ten oosten van het plangebied liggen nog weilanden.

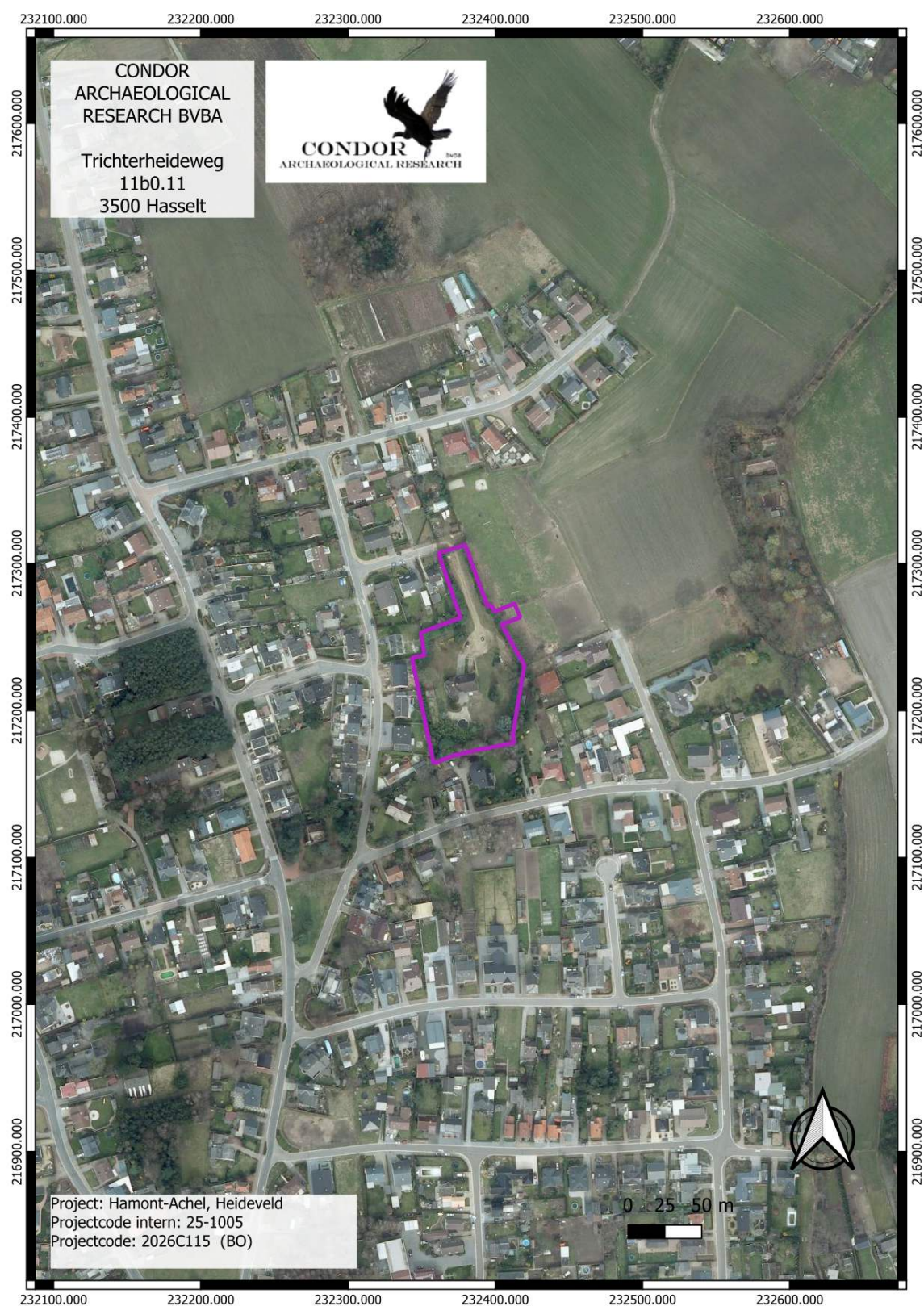
Tegen de eeuwwisseling zijn er binnen het plangebied geen verschillen meer te herkennen (*afbeelding 4.4.11*). Ten oosten van het plangebied zien we de realisatie van nieuwe woonhuizen. Op de luchtfoto van 2008 (*afbeelding 4.4.12*) zien we hetzelfde beeld. Tegen 2022 (*afbeelding 4.4.13*) is de straat Heideveld doorgetrokken en is er een nieuwe woonwijk aangelegd ten oosten van het plangebied.



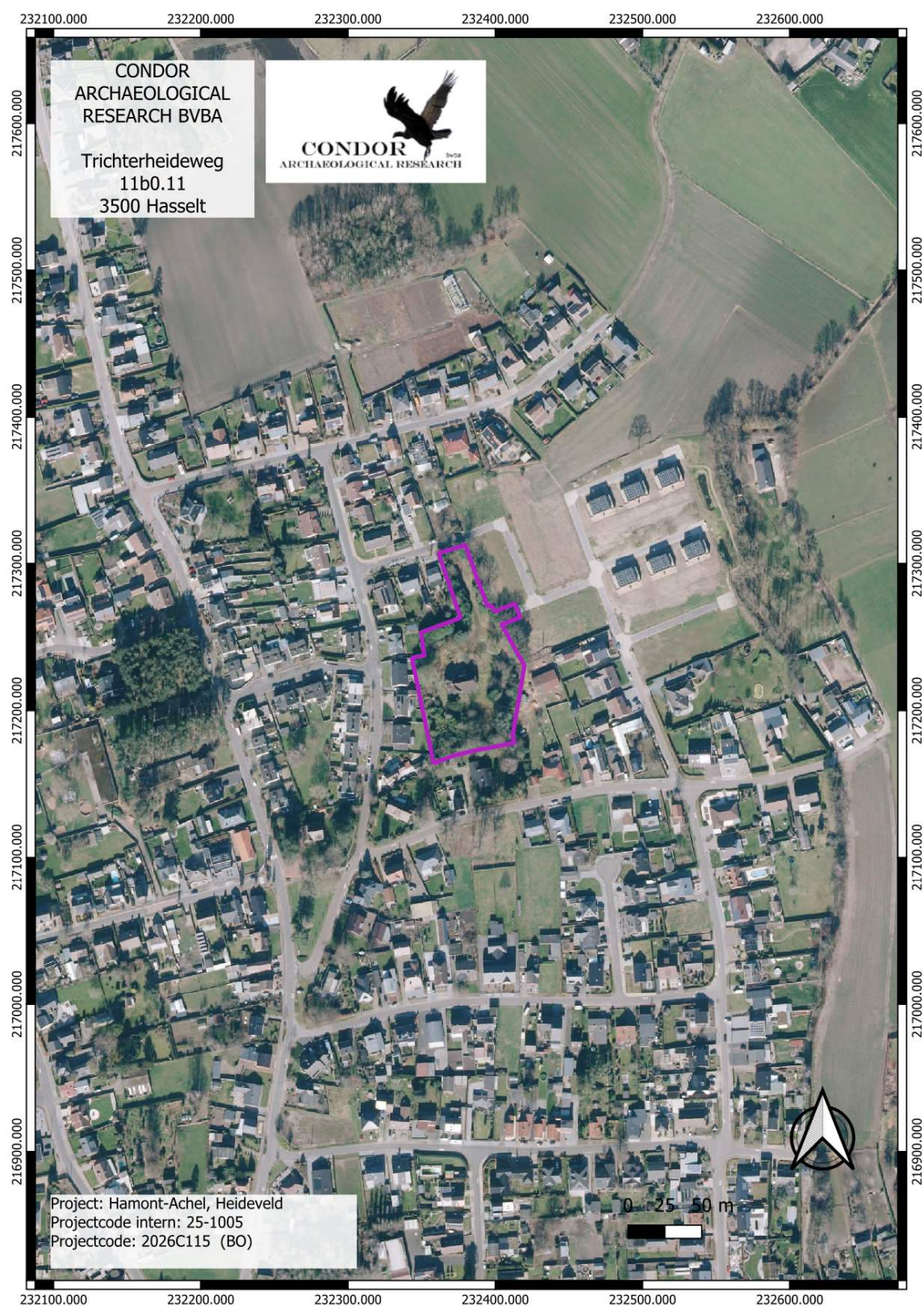
Abbeelding 4.4.10: Luchtfoto uit 1986 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



Afbeelding 4.4.11: Luchtfoto uit 2000-2003 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



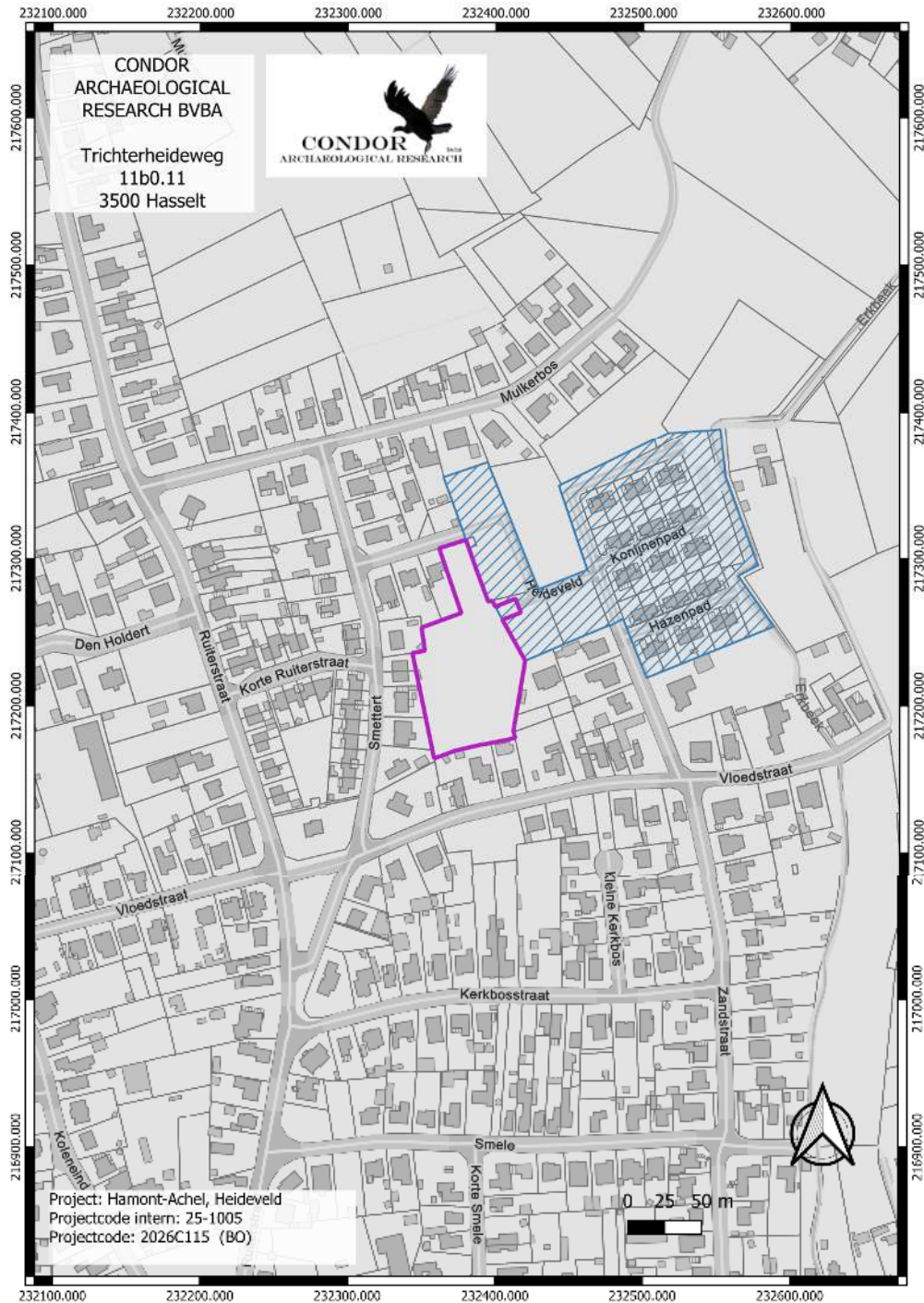
Afbeelding 4.4.12: Luchtfoto uit 2008 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).



Afbeelding 4.4.13: Luchtfoto uit 2022 met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

4.5. Erfgoedwaarden en archeologische vindplaatsen

Op de kaart van de vastgestelde landschapsrelicten, landschapsgehelen en bouwkundige elementen is er in de wijde omgeving geen enkel element gekend. Ten oosten van het plangebied ligt een Gebied Geen Archeologie (GGA, afbeelding 4.5.1, blauwe arcering).



Afbeelding 4.5.1: Uitsnede uit de kaart met de Gebieden Geen Archeologie (blauwe arcering) en met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

In de ruime omgeving van het plangebied zijn enkele archeologienota's en nota's opgesteld (*afbeelding 4.5.2*).

Ten oosten en deels binnen het huidige plangebied werd in 2018 een archeologienota (ID. 7.976) opgemaakt voor een nieuwe verkaveling. Deze archeologienota bestond in de eerste plaats uit een bureauonderzoek en werd gelijk aangevuld met de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek. Verspreid over het terrein werden daarbij 19 boringen voorzien. Er konden daarbij vier pedogenetische zones worden onderscheiden. Het gaat om bodems met een dikke antropogene humus A-horizont, bodems zonder profielontwikkeling, gronden met een fluviatile stratigrafie en afgegraven bodems. Op basis van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek werd ter plaatse van de Erkbeek en voor een perceel in het uiterste zuiden waar landbouwactiviteiten voor diepgaande verstoringen hebben gezorgd, geen verder onderzoek geadviseerd. Binnen de rest van het plangebied werd verder vooronderzoek geadviseerd. Dat zal binnen een uitgesteld traject worden uitgevoerd⁴.

Het proefsleuvenonderzoek (ID. 12.051) vond plaats in 2019. Tijdens het onderzoek werden er 51 sporen geregistreerd. Het gaat voornamelijk om greppels, grachten en kuilen, waaronder verschillende paalkuilen. In vier van deze paalkuilen kon een vierpalige structuur herkend worden. Uit de kuilen werd handgevormd aardewerk ingezameld.

Uit het proefsleuvenonderzoek kwam naar voren dat er in de noordoostelijke hoek van het plangebied, ter hoogte van de meander van de Erkbeek, een begraven bodem aanwezig was. Daarom werd er een verkennend archeologisch booronderzoek geadviseerd.

Het verkennend archeologisch booronderzoek werd uitgevoerd in de noordoostelijke hoek van het plangebied. Hier werden 10 boringen voorzien. Op 7 m van elkaar werden er 2 artefacten opgeboord. Tijdens het afwandelen van het terrein werden er aan de oppervlakte, maar buiten deze noordoostelijke hoek nog twee artefacten aangetroffen. De artefacten wijzen niet op een artefactenvindplaats uit de steentijd, maar wel op een ensemble uit het neolithicum tot en met de metaaltijden.

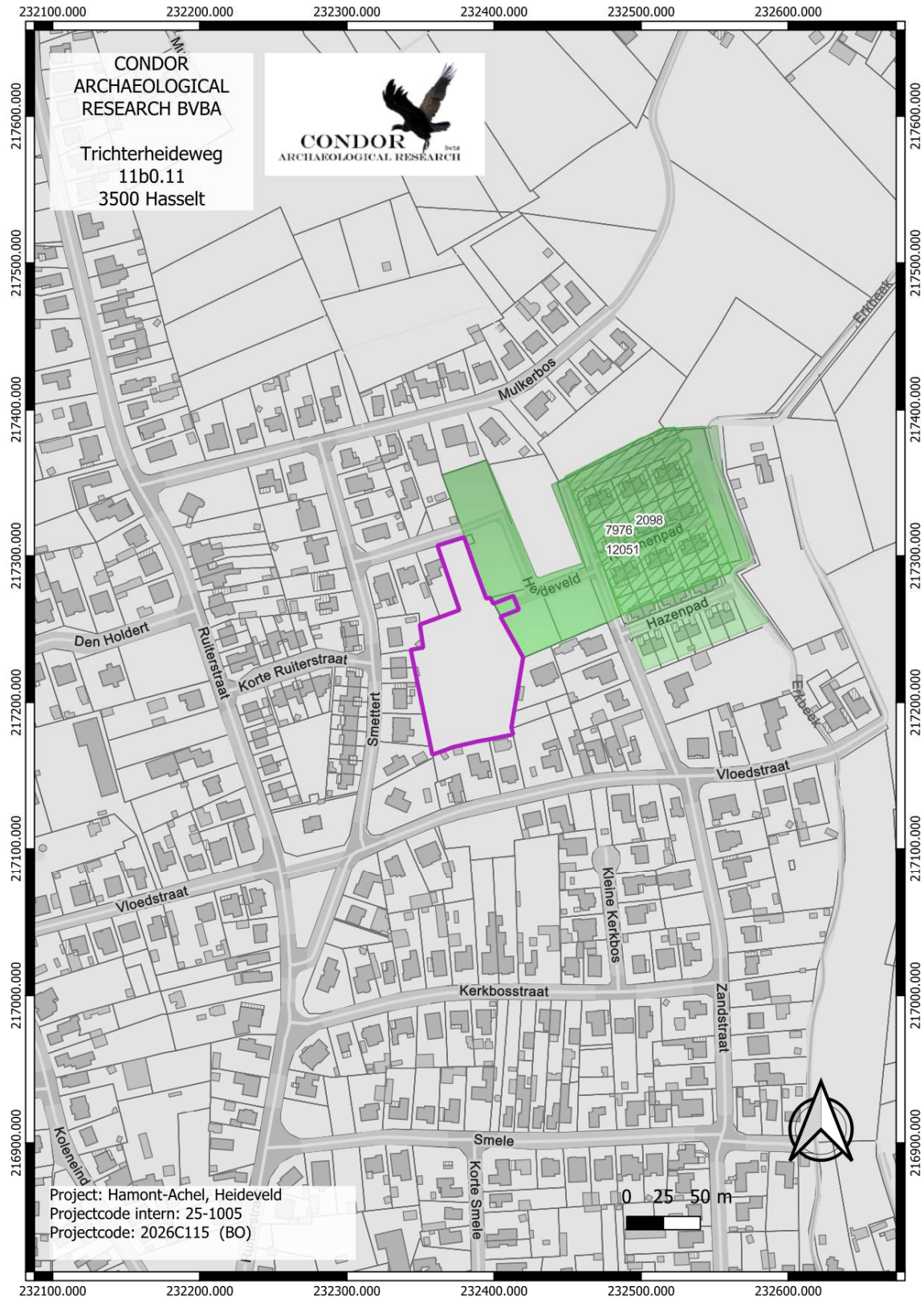
⁴ Claessens 2018

Op basis van bovenstaande onderzoeken werd er een zone van 8400 m² afgebakend waarbinnen een opgraving noodzakelijk is⁵.

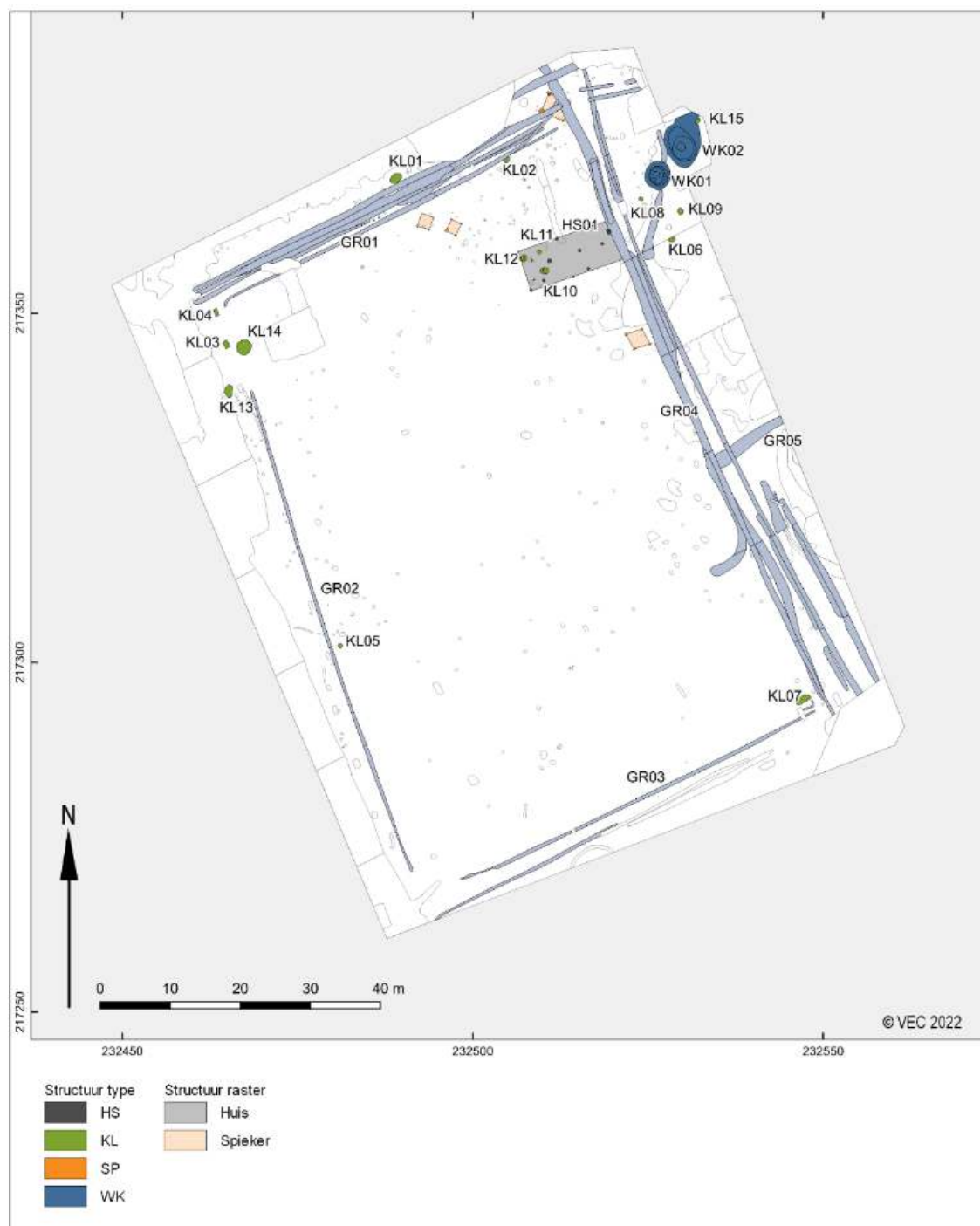
Later dat jaar werd de opgraving (ID. 2.098) uitgevoerd. Tijdens het onderzoek werd een nederzetting uit de midden-ijzertijd vast gesteld. Tijdens de opgraving werd een slecht bewaarde huisplattegrond, enkele bijgebouwen (spiekers) en twee waterkuilen vast gesteld. In totaal werden 322 spoornummers uitgedeeld. Daaruit kon onder meer worden afgeleid dat het landschap in die tijd nog gehuld was in dichte eikenbossen. Lokaal werd dit geroid en hier werden kleinschalige akkers aangelegd. De aanwezigheid van een schoenleestbijl uit het vroege neolithicum en aardewerk uit de Bronstijd impliceren dat er ook menselijke aanwezigheid was in die perioden⁶.

⁵ De Raymaeker 2019

⁶ Lemahieu 2022



Abbeelding 4.5.2: Archeologienota's in de omgeving van het plangebied.



Abbeelding 4.5.3: Opgravingsplan met de structuren die geregistreerd werden tijdens de opgraving van de woonwijk ten oosten van het plangebied (bron: Lemahieu, 2022, afb. 5.2).

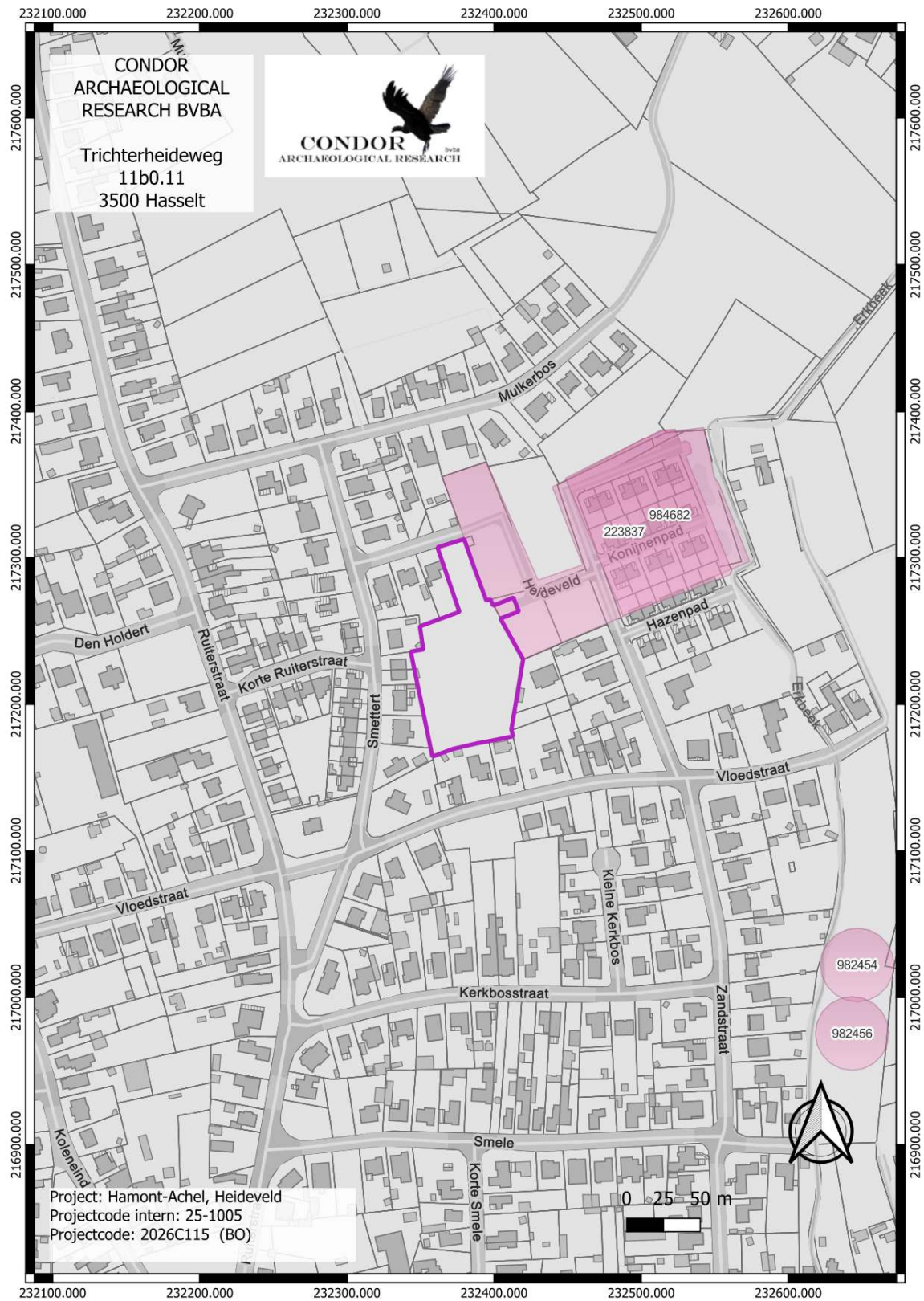
Volgens de Inventaris Onroerend Erfgoed (*afbeelding 4.5.4*), de Vlaamse archeologische database, zijn in de wijde omgeving van het plangebied slechts vier waarnemingen geregistreerd.

Twee waarnemingen zijn het gevolg van de resultaten van het archeologisch vooronderzoek (waarnemingsnr. 223.837) en de opgraving (waarnemingsnr. 984.682) van de verkaveling ten oosten van het plangebied. Aangezien we deze resultaten reeds eerder hebben besproken gaan we er niet dieper op in.

In de zuidoostelijke hoek werden tijdens een prospectie met de metaaldetector 12 musketkogels (waarnemingsnr. 982.454) en een knoop (waarnemingsnr. 982.456) vastgesteld.

waarnemingsnummer	datering	omschrijving
223.837		Resultaten vooronderzoek ID 12.051)
982.454	Nieuwe tijd	12 musketkogels
982.456	Onbekend	Knoop
984.682		Resultaten opgraving ID. 2.098

Tabel 1: Overzicht van de CAI-inventarisnummers binnen een straal van enkele honderden meters rondom het onderzoeksstracé.



Afbeelding 4.5.4: Uitsnede uit de Archeologische Inventaris met aanduiding van het plangebied (paarse kader).

5. Synthese

5.1. Archeologisch verwachtingspatroon

5.1.1. Landschappelijke synthese t.b.v. het verwachtingspatroon

Het plangebied ligt ten noorden van de historische kern van Hamont. Volgens historische kaarten was het in het midden van de 18^e eeuw volledig in gebruik voor landbouwdoeleinden. Hierna werd het plangebied en de omgeving stilaan bebost. Dit bos werd geleidelijk aan gerooid waardoor het opnieuw in gebruik werd genomen voor landbouwdoeleinden. Het aanplanten en rooien van dit bos kan een inpakt op de ondergrond hebben gehad, al kan die impact nog wel mee vallen aangezien het planten en rooien indertijd een manuele inspanning vroeg en niet machinaal werd gedaan.

Op de kaart van 1969 zien we dat er een afgraving heeft plaats gevonden in het oosten van het plangebied. De vraag is dan ook of die afgraving het oostelijke uiteinde van de nieuwe wegenis en lot 13 omvat, dan wel dat de afgraving buiten de huidige perceelsgrenzen heeft plaats gevonden. Door de aanwezige bebouwing kon de bodemkaart daar geen uitsluitsel over geven. Ook de voorloper hiervan, de stippenkaart werd geraadpleegd en de boringen op de verkenner van het DOV werden bekeken, maar er werden geen boringen uitgevoerd binnen het plangebied. Het bureauonderzoek kan bijgevolg niet tot een sluitende conclusie komen.

Binnen het plangebied werd eind jaren '60, begin jaren '70 een villa opgetrokken met een oprijlaan en zwembad. De funderingswijze van deze villa is niet gekend, van het zwembad kunnen we wel stellen dat er een diepgaande verstoring heeft plaats gevonden. Deze impact is uiteraard heel lokaal en kan niet worden doorgetrokken naar de rest van het plangebied.

Op basis van omliggende bodemeenheden wordt binnen het plangebied een plaggende verwacht. Dit betekent dat het oorspronkelijke bodemprofiel, wat meer dan waarschijnlijk een podzolprofiel zal zijn, in de late middeleeuwen en nieuwe tijd, geleidelijk aan werd opgehoogd met plaggen. Niet alleen werd de vruchtbaarheid van de bodem beter, deze opgebrachte laag groeide geleidelijk aan waardoor de oorspronkelijke bodem beschermd werd door jonge, bodemversturende invloeden.

Met uitzondering van de locatie van het zwembad, waar een lage gaafheid kan worden toegekend is er een onbekende gaafheid ter hoogte van de voormalige villa en in het noordoosten van het plangebied. In de rest van het plangebied kon er geen negatieve impact geïdentificeerd worden.

5.1.2. Potentieel voor steentijd artefactensites

Het plangebied ligt ten oosten van de Erckbeek, een kleine beek die het reliëf zwak heeft ingesneden. Lithische artefactensites van jager-verzamelaars komen over het algemeen voor op hogere en droge terreingedeelten in de nabijheid van water. Echter kunnen ze ook voorkomen op grotere afstand tot water of in de valleien zelf. Momenteel zijn er in de wijde omgeving van het plangebied amper waarnemingen gekend. Dus louter op basis van de ligging kan een hoge trefkans worden opgesteld voor lithische artefactensites van jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum tot en met het neolithicum en dit voor het hele plangebied.

Aangezien lithische artefactensites van jager-verzamelaars gekenmerkt wordt door hun oppervlakkige voorkomen, zijn ze zeer gevoelig van verstoringen en erosie. Het plaggendek gaat een beschermende werking hebben gehad op dit type van vindplaatsen met uitzondering van de locatie van het zwembad en ter plaatse van de villa. Over het algemeen wordt een goede gaafheid verwacht.

5.1.3. Potentieel voor (proto-)historische sites

Met de overgang naar een meer sedentaire levenswijze werd meestal gekozen voor een hogere en drogere ligging in het landschap als nederzettingslocatie. Net ten oosten van het plangebied lag er een nederzetting uit de midden ijzertijd. Die nederzetting loopt naar alle waarschijnlijkheid niet verder door naar het westen tot binnen het plangebied, maar de mogelijkheid bestaat dat eerder of later er nog al een nederzetting of begraafplaats werd ingericht. Op basis van de gunstige ligging kan er een hoge trefkans worden toegekend voor nederzettingsresten en sporen van begraving vanaf het neolithicum tot en met de volle middeleeuwen.

Op de overgang van de volle naar de late middeleeuwen veranderd het nederzettingspatroon en ontstaan nederzettingen langs wegen, aan kruispunten en aan doorwaadbare plaatsen. Het plangebied ligt op ongeveer 650 m van de historische kern van Hamont. Dit is te ver om

ooit deel te hebben uitgemaakt van deze dorpskern. De aanwezigheid van een plaggendeek wijst op landbouwactiviteiten in de late middeleeuwen en nieuwe tijd. Toch kunnen we een korte occupatie niet uitsluiten en kennen we een middelhoge trefkans toe voor nederzettingsresten.

Voor de nieuwe en nieuwste tijd wordt er een lage trefkans toegekend voor nederzettingsresten. Historische kaarten laten zien dat het plangebied binnen akkerland lag en later bos. In de eerste helft van de 20^{ste} eeuw lijkt het alsof er bebouwing voorkomt ter hoogte van de westelijke grens van het plangebied. Uit latere kaarten blijkt dat dit gebouw net buiten het plangebied.

Naar verstoringen toe zien we eenzelfde beeld als bij lithische artefactensites van jager-verzamelaars. Ter hoogte van het zwembad is er sprake van een lage gaafheid. Mogelijk ter plaatse van de voormalige villa ook. Elders is de gaafheid onbekend.

5.2. Afweging verder onderzoek

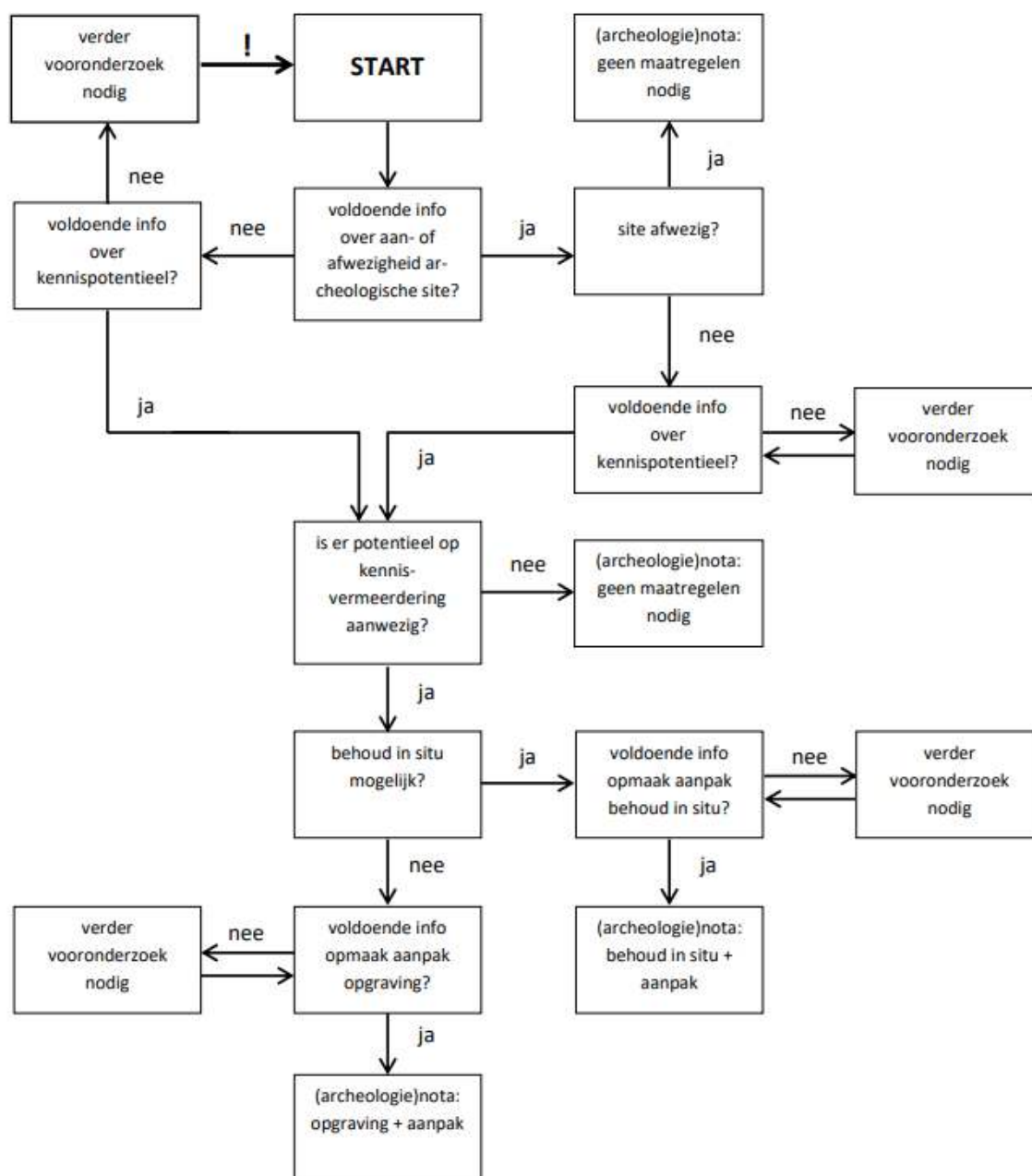
In de voorgaande uitgebreide bureaustudie werden alle voorhanden zijnde historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen onderzocht in combinatie met de door de opdrachtgever aangeleverde bouwplannen en het huidige terreingebruik. Op basis hiervan stelt Condor Archaeological Research vast dat hierbij onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke impact van de werkzaamheden op een eventueel aanwezige archeologische vondsten en sporen aan te tonen.

Het plangebied ligt gunstig op de westelijke flank van de Erkbeek. Nabij het plangebied is een nederzetting uit de midden ijzertijd bekend. Op basis van het opgestelde verwachtingsmodel is er een hoge trefkans op lithische artefactensites van jager-verzamelaars. Daarnaast werd er een hoge trefkans toegekend voor nederzettingsresten en sporen van begraving vanaf het neolithicum tot en met de volle middeleeuwen. Nederzettingsresten uit de late middeleeuwen kregen een middelhoge trefkans. Jongere resten worden niet verwacht.

Omdat archeologische resten op basis van het bureauonderzoek niet kunnen worden uitgesloten wordt er een verder vooronderzoek geadviseerd.

Dit onderzoek bestaat in eerste instantie uit een landschappelijk bodemonderzoek. Dat onderzoek is nuttig om de bodemopbouw in kaart te brengen en te oordelen of lithische artefactensites van jager-verzamelaars nog kunnen voorkomen. Indien blijkt dat de bodem intact is dan kan dit resulteren in een verkennend archeologisch booronderzoek, een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek. Voor de opgestelde trefkans en sporen van begraving vanaf het neolithicum tot en met de late middeleeuwen wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

Aangezien de omgevingsvergunning reeds werd aangevraagd is verder veldwerk binnen een regulier traject momenteel niet mogelijk. Het voorliggende bureauonderzoek wordt dan ook aangevuld met een programma van maatregelen voor uitstel van onderzoek.



Afbeelding 5.2.1: Beslissingsboom bij de afweging over de noodzaak tot verder onderzoek⁷

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

5.3. Beantwoording onderzoeksvragen

Ter afsluiting van het bureauonderzoek worden de vooropgestelde onderzoeksvragen beantwoord:

- **Wat is het archeologisch potentieel binnen de grenzen van het plangebied?**

Het plangebied ligt op de westelijke flank van de Erkbeek. In de diepe ondergrond komen afzettingen voor van de Kiezeloölietformatie. Vanaf het maaiveld komen eolische afzettingen voor van de Formatie van Wildert. Hierin heeft zich een podzolprofiel ontwikkeld. In de late middeleeuwen werd dit bedekt met een plaggendek. In de loop van de 20ste eeuw heeft er een afgraving plaats gevonden aan de oostgrens van het plangebied.

Volgens historische kaarten lag het plangebied binnen akkers die van elkaar gescheiden werden door houtwallen. Tegen het einde van de 19^{de} eeuw werd het plangebied en de omgeving bebost. Dat werd dan in de 20^{ste} eeuw opnieuw gerooid. In de jaren '30 zien we voor het eerst bebouwing in de omgeving van het plangebied.

Ten oosten van het plangebied werd enkele jaren geleden een opgraving uitgevoerd voor de bouw van een nieuwe woonwijk. Daarbij werd er een nederzetting uit de midden ijzertijd vast gesteld. Er werd een slecht bewaard hoofdgebouw, verschillende bijgebouwen, twee waterkuilen en afvalkuilen geregistreerd. Uit pollenanalyse van een laag uit één van de waterkuilen bleek dat de omgeving bestond uit een eikenbos.

Door de ligging is er een hoge trefkans opgesteld voor steentijd artefactensites. Voor nederzettingsresten en sporen van begraving vanaf het neolithicum tot en met de volle middeleeuwen werd er eveneens een hoge trefkans toegekend. Nederzettingsresten uit de late middeleeuwen kregen een middelhoge trefkans toegekend. Jongere resten worden niet verwacht en kregen een lage trefkans.

Naar gaafheid kan er een aantasting zijn door het aanwezige zwembad en de villa. Ook is nog onduidelijk tot waar de afgraving exact heeft plaats gevonden.

- **Wat is de impact van de geplande werken?**

Het perceel wordt opgedeeld in 12 loten voor woning bouw. Tevens wordt de weg Heideveld doorgetrokken tot binnen het plangebied. Hieronder wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd.

Een verkaveling wordt altijd beschouwd als werkzaamheden met een grote impact. Dit komt doordat de toekomstige eigenaars geen opgelegde voorwaarden krijgen opgelegd inzake verstoringen en verstoringdieptes.

- **Is een vervolgonderzoek noodzakelijk?**

In de voorgaande uitgebreide bureaustudie werden alle voorhanden zijnde historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen onderzocht in combinatie met de door de opdrachtgever aangeleverde bouwplannen en het huidige terreingebruik. Op basis hiervan stelt Condor Archaeological Research vast dat hierbij onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke impact van de werkzaamheden op een eventueel aanwezige archeologische vondsten en sporen aan te tonen.

Op basis van het bureauonderzoek kunnen archeologische resten momenteel niet uitgesloten worden. Er wordt om die reden verder onderzoek geadviseerd. In eerste instantie wordt een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd. Dat onderzoek kan oordelen of de bodem nog voldoende intact is om lithische artefactensites van jager-verzamelaars te kunnen aantreffen. Indien dat zo blijkt te zijn dan kan dat resulteren in een verkennend archeologisch booronderzoek, een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek. Daarnaast wordt er een proefsleuvenonderzoek geadviseerd om de opgestelde trefkans voor nederzittingsresten en sporen van begraving te toetsen. Doordat de omgevingsvergunning reeds werd aangevraagd kunnen deze onderzoeken niet binnen een regulier traject worden uitgevoerd.

6. Samenvatting

Voor de verkaveling van het perceel in 12 loten voor woningbouw en de aanleg van nieuwe wegenis met bijhorend gescheiden rioleringsstelsel werd er een archeologienota opgesteld.

Het plangebied ligt op de westelijke flank van de Erkbeek binnen een zwak naar het noordoosten afhellende omgeving. In de diepte ondergrond komen afzettingen voor van de Kiezeloölietformatie. Vanaf het maaiveld worden eolische afzettingen van de Formatie van Wildert verwacht. Hierin heeft zich een podzolprofiel ontwikkeld dat bedekt werd door een plaggendeek in de late middeleeuwen en nieuwe tijd.

Op historische kaarten zien we dat het plangebied binnen akkers lag die gescheiden werden door een houtwal. Deze akkers werden tegen het einde van de 19^e eeuw beplant met bomen en de omgeving raakte sterk bebost. Al dat bos werd in de loop van de 20^{ste} eeuw gerooid en nadien werd het terug landbouwgrond. Tegen het eind van de jaren '60 van de 20^{ste} eeuw is er een villa opgetrokken met bijhorende oprijlaan en zwembad.

Ten oosten van het plangebied werd enkele jaren geleden een opgraving uitgevoerd waarbij een nederzetting uit de midden ijzertijd werd geregistreerd.

Op basis van de ligging werd een hoge trefkans toegekend voor lithische artefactensites van jager-verzamelaars. Ook voor nederzettingsresten en sporen van begraving vanaf het neolithicum tot en met de volle middeleeuwen werd er een hoge trefkans toegekend. Voor nederzettingsresten uit de late middeleeuwen werd er een middelhoge trefkans toegekend.

Op basis van het bureauonderzoek kunnen archeologische resten binnen het plangebied niet uitgesloten worden. Om die reden wordt een verder vooronderzoek geadviseerd. Dat onderzoek zal in eerste instantie bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek dat al dan niet aangevuld wordt met een verkennend archeologisch booronderzoek een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek. Om de opgestelde trefkans voor nederzettingsresten en sporen van begraving te toetsen wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Aangezien de omgevingsvergunning reeds werd aangevraagd zijn vooronderzoeken binnen een regulier traject niet langer mogelijk en wordt

het voorliggende onderzoek aangevuld met een programma van maatregelen voor uitstel van onderzoek.

7. Bibliografie

Uitgegeven bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019. Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), Brussel.

Beerten, K., F. Gullentops, E. Paulissen en N. Vanderberghe, 1999. *Quartaairgeologische kaart van België, Kaartblad 18-10 Maaseik – Beverbeek*, Brussel.

Berendsen, H.J.A., 2011. *De vorming van het land*, Koninklijke Van Gorcum, Assen.

Borremans, M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Gent.

Claessens, S., W. Decramer, A. De Raymaecker en M. Van der Waa, 2018. *Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan het Heideveld te Hamont-Achel*, Tienen.

De Raymaecker, A., S. Claessens en W. Decramer, 2019. *Resultaten van het proefsleuvenonderzoek aan het Heideveld te Hamont-Achel*, Tienen.

Jacobs, P., M. de Ceucelaire, E. Stevens & M. Verschuren, 1993. Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. Bull. Soc. belge Géol. 102.

Lemahieu, J. en B. Weekers-Hendriks, 2022. Wonen en boeren aan de oever van de Erkbeek. Een archeologische opgraving te Hamont, heideveld, *VEC Rapport 145*, Geel.

Van Ranst, E en Sys, C., 2000. Eénduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000), Universiteit Gent – Laboratorium voor Bodemkunde, Gent.

Digitale bronnen

CARTESIUS: <http://www.cartesius.be>

CARTOWEB : <http://www.cartoweb.be>

GEOPORTAAL: <https://geo.onroenderfgoed.be>

GEOPUNT VLAANDEREN: <http://www.geopunt.be/kaart>

CAI: <https://Cai.onroenderfgoed.be>

Databank Ondergrond Vlaanderen: <https://dov.vlaanderen.be>

Onder de radar: <https://www.onderderadar.be>

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Hamont [online], <https://id.erfgoed.net/themas/14664>
(geraadpleegd op 12 maart 2026).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Heideveld I [online],
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/223837> (geraadpleegd op 12 maart 2026).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Heideveld Konijnenpad [online],
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/984682> (geraadpleegd op 12 maart 2026).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Zandstraat V [online],
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982454> (geraadpleegd op 12 maart 2026).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: Zandstraat VI [online],
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/982456> (geraadpleegd op 12 maart 2026).

8. Lijst met gebruikte dateringen

Ruwe datering	Verfijning 1	Verfijning 2	Verfijning 3	Precieze datering
STEENTIJD	Paleolithicum	Vroeg-paleolithicum	Vroeg-paleolithicum	1.000.000/500.000 - 250.000 jaar geleden
		Midden-paleolithicum	Midden-paleolithicum	250.000 - 38.000 jaar geleden
		Laat-paleolithicum	Laat-paleolithicum	38.000 - 12.000 jaar geleden
	Mesolithicum	Vroeg-mesolithicum	Vroeg-mesolithicum	ca. 9.500 - 7.700 v. Chr.
		Midden-mesolithicum	Midden-mesolithicum	7.700 - 7.000/6.500 v. Chr.
		Laat-mesolithicum	Laat-mesolithicum	ca. 7.000 - ca. 5.000 v. Chr.
		Finaal-mesolithicum	Finaal-mesolithicum	ca. 5.000 - ca. 4.000 v. Chr.
	Neolithicum	Vroeg-neolithicum	Vroeg-neolithicum	5.300 - 4.800 v. Chr.
		Midden-neolithicum	Midden-neolithicum	4.500 - 3.500 v. Chr.
		Laat-neolithicum	Laat-neolithicum	3.500 - 3.000 v. Chr.
		Finaal-neolithicum	Finaal-neolithicum	3.000 - 2.000 v. Chr.
	METAALTIJDEN	Bronstijd	Vroege bronstijd	Vroege bronstijd
Midden bronstijd			Midden bronstijd	1.800/1.750 - 1.100 v. Chr.
Late bronstijd			Late bronstijd	1.100 - 800 v. Chr.
Ijzertijd		Vroege ijzertijd	Vroege ijzertijd	800 - 475/450 v. Chr.
		Midden ijzertijd (oosten)	Midden ijzertijd (oosten)	475/450 - 250 v. Chr.
		Late ijzertijd (oosten)	Late ijzertijd (oosten)	250 - 57 v. Chr.
		Late ijzertijd (westen)	Late ijzertijd (westen)	475/450 - 57 v. Chr.
ROMEINSE TIJD	Romeinse tijd	Vroeg-Romeinse tijd	Vroeg-Romeinse tijd	57 v. Chr. – 69
		Midden-Romeinse tijd	Midden-Romeinse tijd	69 – 284
		Laat-Romeinse tijd	Laat-Romeinse tijd	284 – 402
MIDDELEEUWEN	Middeleeuwen	Vroege middeleeuwen	Frankische periode	5de eeuw - 6de eeuw
			Merovingische periode	6de eeuw - 8ste eeuw
			Karolingische periode	8ste eeuw - 9de eeuw
		Volle middeleeuwen	Volle middeleeuwen	10de eeuw - 12de eeuw
	Late middeleeuwen	Late middeleeuwen	13de eeuw - 15de eeuw	
NIEUWE TIJD	Nieuwe tijd	16de eeuw		
		17de eeuw		
		18de eeuw		
NIEUWSTE TIJD	Nieuwste tijd	19de eeuw		
		20ste eeuw		

BIJLAGEN

Bijlage 1

Plannenlijst

Projectcode: 2026C115

Allesporenkaarten, alle vondstenkaarten en vlakplannen

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Vervaardigingswijze	datum	Gevisualiseerd	verwijzing rapport	werkputnr	sectornr	vaknr	vlak
2026C115-1	kadasterkaart	kadasterkaart	1:1000	digitaal	08/03/2026	ja	kadaster				
2026C115-2	Topokaart	Topokaart	1:1000	digitaal	08/03/2026	ja	kadaster				
2026C115-3	Schema	Stroomschema stedenbouwkundige aanvraag	onbekend	digitaal	onbekend	ja	afb. 3.4.1				
2026C115-4	Grondplan	Inplantingsplan nieuw	1:250	digitaal	26/02/2026	ja	afb. 3.6.1				
2026C115-5	Snedes	Terreinsnede	1:250	digitaal	26/02/2026	ja	afb. 3.6.2				
2026C115-6	Bodemgebruikskaart	Bodemgebruikskaart	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.1.1				
2026C115-7	Landschappenkaart	Traditionele landschappen	1:5000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.1.2				
2026C115-8	Hoogtekaart	Digitaal hoogtemodel	1:5000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.1				
2026C115-9	Hoogtekaart	Digitaal hoogtemodel, terreinsnede	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.2				
2026C115-10	Geologische kaart	Tertiair geologische kaart	1:5000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.3				
2026C115-11	Geologische kaart	kwartair geologische kaart	1:5000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.4				
2026C115-12	Bodemkaart	Bodemkaart	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.5				
2026C115-13	Bodemerosiekaart	Bodemerosie per perceel	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.3.6				
2026C115-14	Historische kaart	Ferraris	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.1				
2026C115-15	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.2				
2026C115-16	Historische kaart	Vandermaelen	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.3				
2026C115-17	Historische kaart	Topografische kaart 1873	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.4				
2026C115-18	Historische kaart	Topografische kaart 1904	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.5				
2026C115-19	Historische kaart	Topografische kaart 1939	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.6				
2026C115-20	Orthofoto	Casey Jones Foto F563 Onder de Radar	onbekend	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.7				
2026C115-21	Historische kaart	Topografische kaart 1969	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.8				
2026C115-22	Orthofoto	Orthofoto 1971	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.9				
2026C115-23	Orthofoto	Orthofoto 1986	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.10				
2026C115-24	Orthofoto	Orthofoto 2000-2003	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.11				
2026C115-25	Orthofoto	Orthofoto 2008	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.12				
2026C115-26	Orthofoto	Orthofoto 2022	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.4.14				
2026C115-27	Erfgoedwaarden	OE elementen en beschermingen	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.5.1				
2026C115-28	Grondplan	Opgravingsplan met structuren	onbekend	digitaal	onbekend	ja	afb. 4.5.2				
2026C115-29	Erfgoedwaarden	OE Archeologienota's en nota's	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.5.3				
2026C115-30	Archeologische waardenkaart	Archeologische waarnemingen	1:3000	digitaal	08/03/2026	ja	afb. 4.5.4				
2026C115-31	Schema	Beslissingsboom	onbekend	digitaal	onbekend	ja	afb. 5.2.1				

Bijlage 2

NIEUWE TOESTAND

Hamont-Achel 1ste Afdeling (Hamont) Sectie A 943/M en 942/B/deel

Schaal 1/250

Opgemaakt ingevolge meting door Jan Tubbecks,
Landmeter-Expert, bevestigd door de Rechterbank van Eerste Aanleg te Turnhout,
ingeschrijvingsnr. op het tableau LAN/05 1201
wonende te Geel, Scheplakens 43
GSM 0477389479 e-mail: jan.tubbecks@gmail.com

